

HOGE SPRONGEN, LAGE DREMPELS

Hoe Jespo als jeugdsportorganisatie werkt aan (langdurige) participatie van kansengroepen en diversiteit.

Marc Theeboom
Mark Bogaerts
Arne Francq
Sofie Melis

HOGE SPRONGEN, LAGE DREMPELS

Hoe Jespo als jeugdsportorganisatie werkt aan (langdurige) participatie van kansengroepen en diversiteit.

Colofon

Deze publicatie werd gerealiseerd met de steun van de Vlaamse overheid en de stad Antwerpen.

Redactiecomité

Marc Theeboom - Vrije Universiteit Brussel
Mark Bogaerts - Buurtsport Antwerpen
Arne Francq - Jespo vzw
Sofie Melis - Jespo vzw

Eindredactie

Sofie Melis - Jespo vzw

Hoofdredactie

Arne Francq - Jespo vzw

Vormgeving

Cover: Sanne Augusteyns
Binnenwerk: The Printing Factory

Drukwerk

Albe De Coker

Uitgever

Jespo vzw
Oudaan 14
2000 Antwerpen
Tel. 03 289 32 53
Fax 03 233 27 88
info@jespo.be
www.jespo.be

© Jespo vzw, mei 2012
D/12.939/1

Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van Jespo vzw.

De gebruikte afbeeldingen zijn eigendom van Jespo vzw.

INHOUD

Voorwoord	5	3.1. Resultaten	59
Dankwoord	7	3.2. Problemen en uitdagingen	61
Inleiding	7	3.3. Heeft Jespo zijn doel bereikt?	63
Deel 1 - Jespo	11	Deel 3 - Jespo+: Alle jeugd krijgt sportkansen ...	65
1. Jespo in een notendop	13	1. Inleiding	67
1.1. Geschiedenis	13	2. Buurtsport Antwerpen - Individuele trajecten naar een sportaanbod	69
1.2. Jespo: een laagdrempelige jeugd sportorganisatie	14	2.1. Individuele trajecten naar een sportaanbod	69
1.2.1. Het aanbod	14	2.1.1. Setting - profiel trajectbegeleiders	69
1.2.2. Sportstimulering	16	2.1.2. Werkwijze	70
1.2.3. Unieke positie	17	2.2. Cijfers 2011	76
Deel 2 - Jespo spo(o)rt aan	21	2.2.1. Profiel cliënten trajectbegeleiding	76
1. Aanleiding tot het participatieproject ..	23	2.2.2. Doorverwijzingen	76
1.1. Participatiedecreet	23	2.2.3. Contactmomenten	76
1.2. De noodzaak van het Jespo- participatieproject	23	2.2.4. Inschrijvingen	78
2. Het participatieproject 'Jespo spo(o)rt aan'	25	2.2.5. Onderzoek	78
2.1. Doelstelling	25	3. Jespo+: Alle jeugd krijgt sportkansen ...	79
2.2. De 4 pijlers van het participatieproject ..	27	3.1. Een verhoogde langdurige sportparticipatie van kansengroepen	80
2.2.1. Partners	28	3.1.1. Trajectbegeleiding doorheen het sportseizoen	80
2.2.2. Deskundigheid	33	3.1.2. De trajectbegeleider	83
2.2.3. Toeleiding	36	3.2. Opbouw kennis en verspreiding van expertise	86
2.2.4. Vrijwilligers en sportgroepen	44	4. En nu... Aan de slag!	87
2.3. Plootgroepen	49	Bronnenlijst	88
2.3.1. Bewegingschool Berchem	50		
2.3.2. Triatlon en Duatlon	53		
2.3.3. Karate	57		
3. Waar staat Jespo nu?	59		

VOORWOORD

Het is mijn droom om zoveel mogelijk mensen aan het sporten te krijgen. De voordelen van sporten zijn immers legio, daar hoeft niemand meer van overtuigd te worden... De praktijk toont echter aan dat omwille van uiteenlopende redenen een aantal mensen nog steeds niet of te weinig ingaan op het sportaanbod. Zeker op het vlak van regelmatige sportbeoefening is een inhaalbeweging nodig.

Als Vlaams minister van Sport probeer ik een Sport-voor-Allen-beleid te voeren waarbij iedereen in Vlaanderen zich echt aangesproken voelt. Het bereiken van kansengroepen en het ontwikkelen van een sociaal inclusief sportaanbod waar mensen van allochtone afkomst en mensen in armoede hun gading vinden is echter geen evidente opdracht voor de sport.

Ik ben dan ook erg verheugd dat Jespo oog heeft voor diversiteit en kinderen uit kansengroepen de aandacht geeft die ze verdienen. Jespo zoekt naar innovatieve concepten om de hoge drempels die deze kinderen moeten overwinnen om te kunnen sporten te verlagen. Het participatieproject 'Jespo spo(o)rt aan' bleek een schot in de roos te zijn. Toch merkte men dat er nog steeds een kloof bestaat tussen het bereiken van de doelgroepen enerzijds, en het effectief langdurig participeren aan het sportaanbod anderzijds. Deze vaststelling heeft dan ook geleid tot een nieuw project, waarin vrijwilligers de kinderen meer zullen ondersteunen en begeleiden, zodat ze langer blijven sporten.

Ik ben blij dat Jespo diversiteit zo hoog op de agenda plaatst en ik ben ervan overtuigd dat deze publicatie een welgekomen inspiratiebron is voor iedereen die op zoek is naar creatieve manieren om met participatiedrempels om te gaan.

Veel leesplezier!

Philippe Muyters
Vlaams minister van Sport

DANKWOORD

In 2008 besloten we in het kader van het participatiedecreet een project in te dienen om de kansengroepen ‘mensen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond’ en ‘mensen in armoede’ meer kansen te geven om te kunnen participeren aan het Jespo-sportaanbod, zowel als deelnemer, maar ook als deelhebber.

Het was toen geen eenvoudige, maar wel een noodzakelijke beslissing. Een beslissing waar ik vandaag als Jespo-voorzitter nog steeds voor de volle 100% achter sta. In een grootstad als Antwerpen kan je niet anders dan hierop in te zetten gezien de snel wijzigende bevolkingsamenstelling, zowel op vlak van etniciteit als op vlak van (kans)armoede. Diversiteit is een realiteit en dus moet je hierop inspelen. Als jeugd sportorganisatie met een duidelijke sociale doelstelling was het onze maatschappelijke plicht die rol op te nemen in het Antwerpse (jeugd)sportlandschap.

Als we vandaag naar de resultaten kijken, dan denk ik dat we terecht fier mogen zijn. We zijn een organisatie waar de diverse Antwerpse samenleving goed vertegenwoordigd is en waar diversiteit de aandacht krijgt die het verdient. U zal mij niet horen vertellen dat we er al zijn. Zeker niet, integendeel. Er is nog een lange weg af te leggen, maar we hebben een zeer belangrijke en stevige basis gelegd. Daarop willen we nu met ‘Jespo+: alle jeugd krijgt sportkansen’ verder bouwen.

De realisatie van dit project was nooit mogelijk geweest zonder de steun van verschillende mensen, organisaties en overheden. In dit dankwoord wil ik dan ook van de gelegenheid gebruik maken om iedereen uitgebreid te bedanken.

In de eerste plaats denk ik hierbij aan al onze vrijwilligers in het veld die er wekelijks voor zorgen dat onze 2.300 diverse deelnemers kunnen sporten. Speciale dank gaat naar hen die in het bijzonder hebben meegewerkt aan de realisatie van het participatieproject. Zonder onze vrijwilligers is er ook geen laagdrempelig sportaanbod.

Alle doelgroeppartners, die verder in deze publicatie worden toegelicht, wens ik uitdrukkelijk te bedanken omdat zij ons de knowhow op vlak van participatie en diversiteit hebben overgedragen. Zij gaven ons de nodige inzichten over bestaande participatiedrempels en uitsluitingsmechanismen binnen Jespo en hoe deze weg te werken.

Dankwoord

De Vlaamse overheid, in het bijzonder de Vlaams minister van Sport, de heer Philippe Muyters, de Vlaams minister van Cultuur, mevrouw Joke Schauvliege, het kabinet Sport en het Agentschap Sociaal Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, wens ik oprecht te bedanken voor de middelen die dit project mogelijk hebben gemaakt.

Antwerpen Sportstad vzw wil ik bedanken voor hun inhoudelijke én financiële ondersteuning. Zij maakten deze uitgave mogelijk en leverden via Buurtsport Antwerpen een belangrijke inhoudelijke bijdrage.

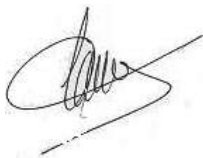
Met de ondersteuning van CERA hebben we binnen onze pilootgroepen kunnen experimenteren en hebben we de week 'Sport & Taal' voor anderstalige nieuwkomers kunnen organiseren. Ook hen wil ik via deze weg bedanken.

Mark Bogaerts, Marc Theeboom, Sofie Melis en Arne Francq, het redactiecomité van deze uitgave, wens ik te bedanken. Zij hebben ervoor gezorgd dat alle ervaringen opgedaan tijdens het participatieproject overzichtelijk werden gebundeld in deze publicatie.

Het bestuur en het secretariaat wil ik bedanken voor hun dagdagelijkse inzet. Zij zorgen voor een goed gestructureerd beleids- en administratief kader waarbinnen dit participatieproject werd gerealiseerd.

Tot slot wens ik iedereen te bedanken die rechtstreeks of onrechtstreeks heeft bijgedragen tot het welslagen van het participatieproject voor hun samenwerking en bijdrage.

Scoren op vlak sportparticipatie, zeker die van kansengroepen, is enkel mogelijk door samenspel. Een tijdsintensief maar leerrijk proces. Een met vallen én opstaan. Met maar één doel voor ogen: iedereen de kans geven om kennis te maken met en te laten participeren aan het georganiseerd sportaanbod. Laat dit participatieproject daarvan een inspirerend voorbeeld zijn.

Frans Van den Wyngaert
Voorzitter Jespo vzw

INLEIDING

Voor u ligt de publicatie ‘Hoge sprongen, lage drempels: Hoe Jespo als jeugdsportorganisatie werkt aan (langdurige) participatie van kansengroepen en diversiteit’ waarin Jespo zijn opgedane ervaringen inzake de participatie van de kansengroepen ‘mensen in armoede’ en ‘mensen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond’ heeft gebundeld.

De ondertitel vertelt u al dat deze publicatie u geen succesverhaal wil vertellen. Het is een beschrijving van het proces dat Jespo doorlopen heeft op vlak van participatie en diversiteit en welke stappen er zijn ondernomen om te komen tot een organisatie waar er continu aandacht is voor diversiteit en waar diversiteit geïntegreerd is in de werking.

In het eerste deel van deze publicatie wordt er eerst kort beschreven wat Jespo is en waarom er volgens de organisatie nood was aan een participatieproject. In het tweede deel wordt de aanpak van het participatieproject toegelicht en wordt er dieper ingegaan op de acties die de afgelopen drie jaar werden ondernomen om de structurele aandacht voor diversiteit en participatie van kansengroepen te integreren in de werking. En dat zijn er heel wat. De ene actie is meer gericht op het opbouwen van deskundigheid en expertise, de andere actie is zeer praktijkgericht op toeleiding naar het aanbod en het in vraag durven stellen van datzelfde aanbod. Er werd hiervoor samengewerkt met tal van organisaties uit verschillende sectoren en geëxperimenteerd in een aantal ‘pilotgroepen’. Het tweede deel wordt uitgeleid door middel van een evaluatie en kritische zelfreflectie: welke resultaten hebben de inspanningen opgeleverd? Met welke problemen en uitdagingen is Jespo geconfronteerd geweest? En is Jespo vandaag effectief een organisatie waar er continu aandacht is voor diversiteit en waar diversiteit geïntegreerd is in de werking?

Het derde deel van deze publicatie werpt een blik op de (nabije) toekomst van de aandacht voor participatie van kansengroepen en diversiteit binnen Jespo. De focus verschuift echter naar langdurige participatie van kinderen uit kansengroepen. Ze informeren en toeleiden is één zaak, ze behouden is er een andere. Met het project ‘Jespo+: alle jeugd krijgt sportkansen’ willen we vrijwilligers gaan inzetten als trajectbegeleiders. We vertellen u eerst hoe deze methodiek reeds succesvol is gebleken in een professionele setting van ‘Buurtsport Antwerpen’ om nadien meteen de vertaalslag te maken naar de semi-professionele setting van Jespo. Jespo krijgt de komende twee jaar de kans om deze theoretische vertaalslag, die gebaseerd is op ervaringen uit het

veld, in de praktijk om te zetten. De ervaringen die hier worden opgedaan zullen in een latere fase worden gedeeld met het Vlaamse sportmiddenveld.

Werken aan participatie van kansengroepen en diversiteit is een dynamisch en tijdsintensief proces. Het is er één van vallen en opstaan én één met tegenslagen en opstokers. Het is echter ook een leerrijk en verrijkend proces dat voor elke organisatie die hierop wilt inzetten een meerwaarde is. Laat de '+' in 'Jespo+' dan niet alleen verwijzen naar de extra aandacht voor specifieke kansengroepen, maar ook naar de meerwaarde die deze extra aandacht met zich meebrengt.

Veel leesplezier!

Het redactiecomité

Deel 1

Jespo

1. JESPO IN EEN NOTENDOP

Jespo (JEugdSPOrt) kan worden omschreven als een omnisportvereniging voor de Antwerpse jeugd. Jespo organiseert wekelijks verschillende sporten en meermaals per jaar sportstimulerende evenementen in de stad Antwerpen¹. Het aanbod is in de eerste plaats gericht op kinderen die in Antwerpen wonen, maar kinderen uit andere gemeenten zijn ook welkom. De activiteiten vinden plaats na de schooluren of in het weekend.

1.1. Geschiedenis

Jespo vindt zijn oorsprong bij de vzw **Kindervreugd**, welke werd opgericht in 1937 vanuit het stedelijk onderwijs van de stad Antwerpen. Als stedelijke vzw had Kindervreugd als voornaamste doel om een naschools vrijetijdsaanbod te organiseren voor Antwerpse arbeiderskinderen. Al van bij het begin wou de vzw zich richten op kinderen die van thuis uit minder mogelijkheden hadden om deel te nemen aan het georganiseerde vrijetijdsaanbod. Deze uitgesproken **sociale doelstelling** werd door Kindervreugd nagestreefd door middel van een aanbod van laagdrempelige vakantiecampen, speelpleinen, sportactiviteiten en culturele ateliers. Kindervreugd werkte daarvoor vanuit een aantal comités: vakantie, sport, cultuur, ontspanning en feesten. Ieder comité had een eigen bestuur dat bestond uit alle hoofdverantwoordelijken van de

verschillende groepen binnen het betreffende comité. Per comité werd er ook een voorzitter en secretaris aangeduid.

Tussen 2004 en 2006 werden de banden met de stad Antwerpen losser en werd Kindervreugd een onafhankelijke vzw. Gelijktijdig werd Kindervreugd grondig geherstructureerd. Zo ontstonden Kavka en Jespo als autonome vzw's, respectievelijk als opvolgers van het comité cultuur en comité sport. Kindervreugd bleef zich als onafhankelijke vzw ontfermen over de speelplein- en vakantiewerking.

Ook als autonome vzw blijft Jespo de sociale traditie van Kindervreugd trouw. Het aanbod is er immers nog steeds op gericht om zoveel mogelijk kinderen in Antwerpen de kans te geven om op regelmatige basis te sporten.

¹ De stad Antwerpen bestaat uit 9 districten, met name Antwerpen, Berchem, Berendrecht-Zandvliet-Lillo, Borgerhout, Deurne, Ekeren, Hoboken, Merksem en Wilrijk.

1.2. Jespo: een laagdrempelige jeugdsportorganisatie

Op basis van deze sociale traditie werd door Jespo bij de oprichting in 2006 de volgende missie geformuleerd die ook vandaag nog meer dan ooit geldt:

‘... een vereniging die voor de Antwerpse jeugd een naschools, kindgericht en netoverschrijdend omnisport-activiteitsaanbod op initiatie- en recreatieniveau voorziet, met als doel motiverend, oriënterend, democratiserend, integrerend, sociaal en drempelverlagend te zijn voor de verdere georganiseerde sportbeoefening op regelmatige basis.’

Dit betekent dat Jespo alle kinderen de kans wil geven om buiten de schooluren te sporten. Er wordt een verscheidenheid aan sporten aangeboden gespreid over heel Antwerpen. Hierbij wordt er niet aan competitie gedaan, maar ligt de nadruk vooral op kennismaking en recreatieve sportbeoefening. Met deze missie wil Jespo vooral fungeren als een opstapmogelijkheid voor de Antwerpse jeugd naar de sportclubs.

1.2.1. Het aanbod

Het aanbod van Jespo bestaat uit 3 pijlers:

- Wekelijks georganiseerde sportgroepen
- Sportstimulerende evenementen
- Alternatief sportaanbod tijdens de schoolvakanties

Wekelijks georganiseerde sportgroepen

Jespo biedt buiten de schooluren een wekelijks sportaanbod aan in de stad Antwerpen voor jeugd van 3 tot 18 jaar. Bij Jespo kunnen kinderen en jongeren kiezen tussen **veertig verschillende sporten** zoals balsporten (o.m. voetbal en basketbal), vechtsporten (o.m. wushu, karate en judo), dans en gym (o.m. hiphop en ropeskipping), watersporten (o.m. zwemmen en waterpolo) en andere sporten (o.m. schermen en triatlon). Op die manier zijn er anno 2012 meer dan 2300 kinderen op **meer dan veertig locaties** in heel Antwerpen wekelijks bij Jespo aan het sporten. Er wordt gesport op **initiatie- en recreatieniveau**. De focus ligt hierbij dus vooral op de kennismaking met specifieke sporten en het aanleren van technieken (initiatie). Door het recreatieve karakter van haar aanbod kan Jespo beschouwd worden als een **laagdrempelige jeugdsportorganisatie**, waarbij kinderen en jongeren met leeftijdsgenoten op beginnersniveau wekelijks samen kunnen sporten. Als de kinderen uiteindelijk wel op competitieniveau willen sporten, worden ze daar vanuit Jespo zeker toe aangemoedigd.

Jespo werkt in 2012 samen met 19 sportclubs. Deze samenwerking houdt onder andere in dat er trainers van de club actief zijn als lesgever of hoofdverantwoordelijke binnen de Jespo-sportgroep. Doorgaans wordt er ook in dezelfde sportinfrastructuur getraind als de club en in een aantal gevallen trainen de kinderen van de club en de Jespo-sportgroep (bij momenten) samen. De Jespo-deelnemers kunnen ook vrijblijvend deelnemen aan extra-sportieve activiteiten van de club. Bovenstaande aspecten maken dat de drempel voor de deelnemers om door te stromen naar die club om op competitieniveau mee te spelen veel kleiner is, omdat de deelnemers al vertrouwd zijn met de clubsfeer en -omgeving. Bij sportgroepen waar er geen samenwerking is met een sportclub, is een doorstroom moeilijker te realiseren en te achterhalen.

De structuur van een sportgroep van Jespo is ook wat verschillend van een klassieke sportclub. Iedere sportgroep heeft een hoofdverantwoordelijke en meestal enkele lesgevers. Sportgroepen kunnen **onderling sterk verschillen** (ondermeer in grootte). Bijgevolg hebben sommige groepen veel lesgevers en bij andere is er maar één lesgever (die persoon is dan ook hoofdverantwoordelijke).

De hoofdverantwoordelijken van de groepen worden drie keer per jaar uitgenodigd om deel te nemen aan de algemene vergadering en de startvergadering van de vzw.

Sportstimulerende evenementen

Naast het wekelijks sportaanbod organiseert Jespo eveneens sportstimulerende initiatieven 'in eigen beheer'. Zo is er 'Jespo on tour'. Dit is een reeks sportevenementen op pleintjes in verschillende wijken van de stad Antwerpen. Er worden daarbij initiaties en demonstraties gegeven in een aantal sporten, zoals basketbal, dans en klimmen op een klimmuur. Hierdoor komen kinderen op een laagdrempelige manier in contact met sport.

Het grootste evenement dat jaarlijks door Jespo wordt georganiseerd is 'Zapperdag'. Niet enkel is dit de afsluiter van het sportseizoen, maar wordt er ook promotie gemaakt voor het nieuwe seizoen. De kinderen kunnen als het ware "zappen" tussen de verschillende sporten die Jespo te bieden heeft. Dit kan door deel te nemen aan de verschillende initiaties en te kijken naar meerdere demonstraties die door de sportgroepen die dag gegeven worden. Ouders kunnen met al hun vragen terecht bij de infostand en hun kind kan ter plekke worden ingeschreven voor het volgende sportseizoen.

Daarnaast organiseert Jespo jaarlijks de interscholendanscompetitie 'Just Dance', waar leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar van verschillende scholen het tegen elkaar opnemen. De muziekkeuze en grootte van de groep zijn vrij te kiezen en deelname is gratis. Ook hier blijft de focus liggen op plezierbeleving en succeservaring.

Jespo neemt als externe partner ook deel aan (sport) evenementen in heel Antwerpen. Zo staat Jespo ieder jaar op verschillende sportmarkten en andere specifieke initiatieven die georganiseerd worden door de stad Antwerpen.

Alternatief sportaanbod tijdens de schoolvakanties

Tijdens schoolvakanties (herfst, krokus, Pasen en zomer) worden er **sportweken** georganiseerd voor 3

tot 16-jarigen. Sommige sportweken worden volledig door Jespo zelf georganiseerd, terwijl andere in samenwerking met de sportdienst van de stad Antwerpen (vzw Antwerpen Sportstad) gebeuren. De thema's plezier, gezondheid en bewegen staan centraal tijdens deze weken. In totaal biedt Jespo ieder jaar minimum een 8-tal sportweken aan.

1.2.2. Sportstimulering

Promotie

Ieder jaar geeft Jespo een sportbrochure uit. In de brochure wordt het aanbod en andere informatie over Jespo uitgebreid beschreven. De brochures worden verspreid via de

Antwerpse scholen, partners, deelnemers en kinderen op de wachtlijst van het lopende sportseizoen. De algemene flyer vat dan weer kort maar krachtig samen wat Jespo is en te bieden heeft en wordt vooral gebruikt tijdens de evenementen.

Op de website kan iedereen al deze informatie digitaal terugvinden en via Facebook worden op regelmatige basis belangrijke gebeurtenissen gepost. Tot slot wordt er maandelijks een digitale nieuwsbrief verstuurd waarin nieuwtjes, vrijwilligers en activiteiten in de spotlights worden gezet.

Sportstimulering via Antwerpse scholen

Jespo maakt gebruik van de scholen als belangrijk aanspreekpunt om jongeren in contact te brengen met het aanbod van Jespo. Op het Jespo-secretariaat werken er twee mensen die verantwoordelijk zijn voor de promotie en communicatie binnen de Antwerpse scholengemeenschap. Tijdens het schooljaar gaan gedurende de week sportklassen door op het domein 'Het Veen' in Brecht voor leerlingen van het zesde leerjaar. De Jespo-lesgevers geven daar sportlessen aan de kinderen en maken tegelijkertijd promotie voor het sportaanbod in de stad Antwerpen in het algemeen en dat van Jespo in het bijzonder. Daarnaast werken ze ieder jaar een scholencampagne uit, waar ze aan de hand van gesprekken met directies en sportleerkrachten of door middel van sportinitiaties promotie voeren voor het sportaanbod van Jespo.

1.2.3. Unieke positie

Jespo bekleedt een unieke positie in het Antwerps (jeugd)sportlandschap. Daar waar de meeste sportclubs vaak één enkele sport aanbieden op competitieniveau, kan Jespo beschouwd worden als een **omnisportvereniging** doordat het meerdere sporten aanbiedt op **initiatie- en recreatieniveau**. Hierdoor wordt er drempelverlagend gewerkt. Daarnaast houdt Jespo de **deelnameprijzen laag** in vergelijking met de meeste andere sportclubs. Zo wordt de deelname aan de wekelijkse sportgroepen anno 2012 aangeboden vanaf 60 euro per sportseizoen en 35 euro per lessenreeks. Daarbij worden de ouders **uitgebreid**

geïnformeerd over de terugbetalingsmogelijkheden onder andere via de website, de brochure van Jespo, extra mailings en mondeling op evenementen.

Jespo bekleedt eveneens een vrij uitzonderlijke positie binnen het Antwerpse sportlandschap doordat er **zowel professionele werknemers als vrijwilligers** werken. In 2012 zijn er zes bezoldigde werknemers in dienst bij Jespo. Naast de twee sportlesgevers is er ook een coördinator, een sportpromotor, een administratief medewerker en een participatiemedewerker in dienst. Bovendien is Jespo in grote mate afhankelijk van een grote groep vrijwilligers. In totaal zijn er momenteel (anno 2012) **meer dan 300 vrijwilligers** actief. Zij vormen een **onmisbare schakel** in het geheel. Zonder hen zou Jespo dan ook niet kunnen bestaan. Het betreft hier verschillende soorten vrijwilligers. In de eerste plaats gaat het om lesgevers die in de diverse sportgroepen actief zijn en vrijwilligers die promotionele taken uitvoeren. Daarnaast zijn er ook bestuursvrijwilligers en vrijwilligers die administratieve en logistieke taken opnemen.

Jespo hecht veel belang aan de **kwaliteit van het vrijwilligerskorps**. Het heeft deze traditie overgenomen van de oorspronkelijke vzw (Kindervreugd) waaruit Jespo is ontstaan en waarbij in grote mate werd gewerkt binnen de sportgroepen met pedagogisch en/of sporttechnisch gevormde vrijwilligers uit het onderwijs. Momenteel zijn 67%

van de vrijwilligers die bij Jespo lesgeven specifiek geschoold. 42% van de vrijwilligers zijn sporttechnisch geschoold. Hiermee zit Jespo op het Vlaams gemiddelde. Volgens onderzoek in 2010 zijn immers 43% van de trainers uit sportclubs in Vlaanderen en het Brussels gewest sporttechnisch gekwalificeerd¹. Daarnaast is een vierde (25%) van de vrijwilligers binnen Jespo pedagogisch geschoold. Gezien het recreatief karakter van Jespo is een lesgever met een pedagogische scholing en sportieve achtergrond ook een meerwaarde. Er zijn evenwel geen Vlaamse cijfers bekend van pedagogisch geschoolde lesgevers. De lesgevers binnen Jespo worden ondersteund en aangemoedigd om zich verder bij te scholen, ondermeer door een tussenkomst te voorzien in de kosten van relevante opleidingen (zoals deelname aan cursussen van de Vlaamse Trainersschool).

Ten opzichte van de andere actoren binnen het Antwerps sportlandschap zoals ‘Buurtsport Antwerpen’, ‘Stichting Vlaamse Schoolsport (SVS)’ en ‘Kras Steunpunt Sport’ is het aanbod van Jespo eerder complementair dan concurrentieel te noemen.

Zo biedt Jespo wekelijks activiteiten aan in meerdere sporten op verschillende locaties onder de vorm van jaarwerkingen en lessenreeksen gericht op alle kinderen van de stad Antwerpen, terwijl **Buurtsport Antwerpen** zich richt tot **maatschappelijk kwetsbare doelgroepen** en verschillende laagdrempelige sportactiviteiten aanbiedt. Buurtsport heeft eerder een beperkt aanbod voor zowel kinderen als volwassenen

uit de doelgroep. Door middel van **trajectbegeleiding** begeleidt Buurtsport daarnaast maatschappelijk kwetsbare kinderen, jongeren én volwassenen naar een sportaanbod (hetzij dat van Buurtsport zelf of dat van anderen). Samen met de betrokkenen zelf gaat Buurtsport dan op zoek naar het gepast aanbod. Via hun begeleidingstrajecten worden er ook kinderen naar het aanbod van Jespo doorverwezen.

Er wordt ook aanvullend gewerkt met **Kras Steunpunt Sport**, welke zich ook voornamelijk richt op **kinderen en jongeren uit de kansengroepen**. Kras pakt de moeilijkheden van de jongeren op alle levensdomeinen aan, waarbij de focus ligt op de sportieve beleving van de kinderen en jongeren. Het verschil tussen Kras en Jespo ligt (zoals bij Buurtsport) voornamelijk bij de doelgroep en de invalshoek. Jespo richt zich in de eerste plaats op alle kinderen en jongeren van de stad Antwerpen. Het is vooral via het participatieproject dat er extra aandacht uitgaat naar kinderen en jongeren uit kansengroepen. Kras is specifiek bezig met kansarme kinderen uit bepaalde buurten. Voor Kras Steunpunt Sport is sport in de eerste plaats een **middel** terwijl sport voor Jespo het **doel** is. Er is daarbij wel een goede samenwerking tussen Jespo en Kras. Zo wordt de zaalvoetbalgroep van Jespo georganiseerd in samenwerking met Kras. De lesgevers van deze sportgroep bestaan zowel uit vrijwilligers van Kras als van Jespo. Kras heeft zelf ook een zaalvoetbalploeg die wel competitie speelt. De kinderen die in de Jespo-groep zitten, kunnen in het competitieteam van Kras stappen indien ze dit willen.

De **Stichting Vlaamse Schoolsport (SVS)** richt zich uitsluitend tot jongeren. Zij willen kinderen buiten de school meer en duurzaam laten sporten. Ze vormen een brug tussen de lessen lichamelijke opvoeding en de (traditioneel) georganiseerde sport. Dit probeert Jespo ook te doen via de sportpromotoren enerzijds, maar ook door het aanbod, dat zich al bevindt tussen het aanbod in de scholen en dat van de traditionele sportclubs. Daar waar SVS op een **provinciaal niveau** werkt, is Jespo alleen actief op stedelijk niveau. SVS **werkt daarbij voornamelijk vanuit de school**, ondermeer door het organiseren van scholencompetities en door initiatieven zoals ‘Sportsnack’, een beurtenkaart voor kinderen van de basisschool. Deze kaart wordt door de school uitgedeeld. Het kind kan hiermee na de schooluren kennismaken met verschillende sporten.

Dit aanbod is **doorgaans éénmalig**. SVS organiseert ook regelmatig sportieve scholencompetities. Hoewel deze activiteiten regelmatig terugkomen, zijn ze **minder frequent** dan het wekelijks aanbod van Jespo. Alle schoolgerelateerde activiteiten van Jespo worden wel mee opgenomen in de SVS-schooljaar-kalender.

De sociale traditie, de laagdrempelige karakteristieken en zijn unieke positie in het Antwerpse sportlandschap maken dat Jespo, zeker gezien de snel wijzigende bevolkingssamenstelling van de stad Antwerpen, in de ideale positie was en is om in te zetten op diversiteit en participatie van de kansengroepen ‘mensen in armoede’ en ‘mensen met een etnische-cultureel diverse achtergrond’.

Deel 2

Jespo spo(o)rt aan

1. AANLEIDING TOT HET PARTICIPATIEPROJECT

1.1. Participatiedecreet

Begin 2008 werd door de Vlaamse overheid het **participatiedecreet** goedgekeurd met de bedoeling om achterstanden in Vlaanderen met betrekking tot de participatie aan culturele, jeugd- en sportactiviteiten te helpen wegwerken. In het kader van de oproep die hierrond werd gelanceerd, werd door Jespo het project ‘**Jespo spo(o)rt aan**’ uitgewerkt. Het project werd goedgekeurd en kreeg een ondersteuning waardoor Jespo vanaf midden 2009 een specifieke werking rond participatie van kinderen uit kansengroepen kon gaan opzetten en ondermeer een (participatie)medewerker in dienst kon worden genomen.

1.2. De noodzaak van het Jespo-participatieproject

Met ongeveer 506.000^{II} inwoners en meer dan 100 verschillende nationaliteiten, is Antwerpen bij uitstek een **multiculturele stad**. Tevens hebben er zich de laatste jaren **duidelijke demografische verschuivingen** voorgedaan, waarbij er ondermeer een toename is van het aandeel Antwerpenaren van vreemde afkomst. Zo was in 2011 **meer dan één derde (37,7%)** van de Antwerpse bevolking van **vreemde origine**^{III}. Er wordt voorspeld dat tegen 2020

meer dan twee derde van de Antwerpse jongeren van allochtone origine is^{IV}. Tevens is er in Antwerpen een **hoog armoedecijfer**. Zo blijkt uit cijfers van 2008 dat ongeveer 20% van de Antwerpenaren in armoede leeft. Meer dan 1,4% is daarbij steuntrekker bij het OCMW en 14,3% van alle kinderen in Antwerpen wordt in een kansarm gezin geboren.

Onderzoek in Vlaanderen toont aan dat personen van een etnisch diverse achtergrond en mensen uit sociaal-economisch zwakkere groepen, in mindere mate deelnemen aan het georganiseerd vrijetijdsleven^V. Dit leidt ertoe dat bijvoorbeeld georganiseerde sportparticipatie bij allochtonen en mensen uit de lagere inkomensklassen lager ligt dan bij anderen. Kinderen en jongeren uit deze groepen worden dan ook vaker geconfronteerd met **hogere drempels** om te kunnen deelnemen aan sport. Deze drempels zijn niet alleen van financiële aard, maar hebben vaak ook te maken met sociaal-culturele verschillen en beperktere mobiliteit of toegang tot bestaande informatiekanalen. Ouders worden vaak niet bereikt via de reguliere weg (informatiebrochures, flyers, internet, enz.) en kinderen worden vaak niet van thuis uit gestimuleerd om op regelmatige basis aan sport te doen. Op die wijze ontstaat er dan ook een **achterstandspositie** op het vlak van actieve vrijetijdsbesteding.

Omdat deze drempels de maatschappelijke participatie van de kansgroepen beperken, **verkleint hun leefwereld**. Sport kan nochtans een goed middel zijn om er mee voor te zorgen dat dergelijke sociale uitsluiting kan worden tegengegaan. Sinds het begin van zijn participatieproject werd en wordt Jespo regelmatig benaderd door organisaties uit de sociale sector en zelforganisaties met de vraag naar samenwerking, om deze **uitsluitingmechanismen** te bestrijden.

Hoewel door het laagdrempelige karakter van de werking van Jespo reeds heel wat kinderen en jongeren de weg vinden naar het bestaande aanbod, bleek het aandeel van jongeren uit kansgroepen toch nog te beperkt te zijn in verhouding tot de samenstelling van de Antwerpse bevolking. Zo bleek bijvoorbeeld uit cijfers van 2008 dat iets meer dan één derde van de kinderen binnen Jespo (3 tot 18 jaar) uit allochtone gezinnen kwam (36,6%)^{vi}. Uit cijfers van de stedelijke studiedienst 'stadsobservatie' blijkt dat 56% van de kinderen tot 9 jaar en 48% van de tieners in Antwerpen van allochtone origine is^{vii}. Het participatieproject van Jespo heeft dan ook tot doel om de kinderen die bij de gewone werking uit de boot vallen, zoveel mogelijk kansen te geven om toch te kunnen participeren.

2. HET PARTICIPATIEPROJECT 'JESPO SPO(O)RT AAN'

Eén van de eerste vaststellingen die er vervolgens werd gedaan binnen Jespo was dat de organisatie onvoldoende voeling had met de specifieke situatie van kinderen uit kansengroepen. Er was bijvoorbeeld te weinig zicht op uitsluitingsmechanismen binnen de eigen werking en de promotie was niet genoeg gericht op het bereiken van deze doelgroep.

2.1. Doelstelling

Het participatieproject moest er allereerst voor zorgen dat Jespo meer zicht kreeg op de participatiedrempels binnen de eigen werking en die proberen weg te werken. Met dit project richt Jespo zich tot kinderen uit gezinnen in armoede en/of van etnisch-cultureel diverse afkomst. In augustus 2009 ging Jespo dan van start met haar specifieke project.

Een plan van aanpak opgebouwd uit verschillende doelstellingen en acties zorgde voor een gestructureerde manier van werken. De **hoofddoelstelling** van dit plan en dus het participatieproject luidt als volgt:

Tegen 2012 is Jespo een organisatie waar er continue aandacht is voor diversiteit en waarbij (aandacht voor) diversiteit geïntegreerd is in de werking, zowel in het deelnemers- als het deelhebbersveld.

Deze hoofddoelstelling bestaat uit 3 belangrijke componenten:

- *continue aandacht voor diversiteit*: bij alle aspecten van interne acties dient het thema diversiteit aan bod te komen.
- *diversiteit integreren in de werking*: niet enkel éénmalige acties rond diversiteit, maar ook op te nemen als vaste waarde in de organisatie.
- *diversiteit bij deelnemers en deelhebbers*: niet enkel diversiteit bij de deelnemers, maar ook bij de vrijwilligers, werknemers en bestuursleden.

Getuigenis Charlot De Flou

Voormalig coördinator van Jespo

De bekendmaking van het participatiedecreet heeft bij Jespo - letterlijk en figuurlijk - heel wat in beweging gezet.

Aanvankelijk zat de ‘beweging’ vooral op bestuurlijk en administratief vlak. Ik herinner me nog goed dat de termijn tussen de in kennis stelling en de indiendatum van de aanvraag zo bijzonder kort was, dat we in allerijl verschillende partners hebben opgetrommeld die de doelgroep bereiken of zó goed kennen dat ze weten hoe we die nog beter konden bereiken. In één week tijd hebben we met vijf partners rond tafel gezeten, werd de rode draad en het aanvraagformulier van het project opgemaakt, werd het dagelijks bestuur en de raad van bestuur geraadpleegd en werd bij verschillende vrijwilligers uit het veld afgetoetst

of zij zich achter dit project konden scharen. Een huzarenstukje, maar met heel wat positieve, creatieve en structurele input uit allerlei hoeken, kreeg het project “Jespo spo(o)rt aan” een duidelijk groen licht. En toen was het tijd voor actie... échte beweging dus!

Hoewel het aanvankelijk allemaal heel snel ging, was het koffiedik kijken wat het duurzaam resultaat zou zijn. Vinden ze het leuk in de sportgroepen? Komen ze volgende week nog terug? Het resultaat is dan ook niet alleen te meten in cijfers. De manier waarop de participatiemedewerker en de partners vol enthousiasme het project aanpakken, vind ik bewonderenswaardig. Die jongeren aanzetten tot bewegen is niet vanzelfsprekend en kost je een mateloze inzet. Hoe dan ook, ik sta vandaag nog steeds achter het project. Het werpt z’n vruchten af en dat doet me bijzonder veel plezier want er is echt nood om deze kansengroepen te bereiken. Die kansen liggen voor het grijpen... zeker bij Jespo!

Om deze hoofddoelstelling te bereiken, werden de volgende twee subdoelstellingen beschreven:

- *Vernieuwende acties en initiatieven organiseren*
Om diversiteit na te streven, wordt getracht de kinderen en jongeren uit de doelgroep toe te leiden naar het huidig aanbod en moet, waar nodig, dit aanbod worden aangepast of een nieuw

TIP!

Verdiep je voor de start van een participatieproject in de leefwereld van de doelgroep. Leg op voorhand goede contacten met de organisaties en andere verenigingen die al ervaringen hebben met de doelgroep.

aanbod worden opgestart. Bij al deze activiteiten moet de promotie evenwel steeds aangepast zijn aan de doelgroep.

- *Ondersteunen van vrijwilligers en medewerkers*
Door het project kan de samenstelling van de groepen anders worden. Dit vraagt soms om een andere aanpak van de lesgevers. Jespo wil hen daar zo goed mogelijk in ondersteunen. De vrijwilligers en medewerkers kunnen ondersteund worden door middel van specifieke vorming omtrent diversiteit en worden gestimuleerd om deze te volgen.

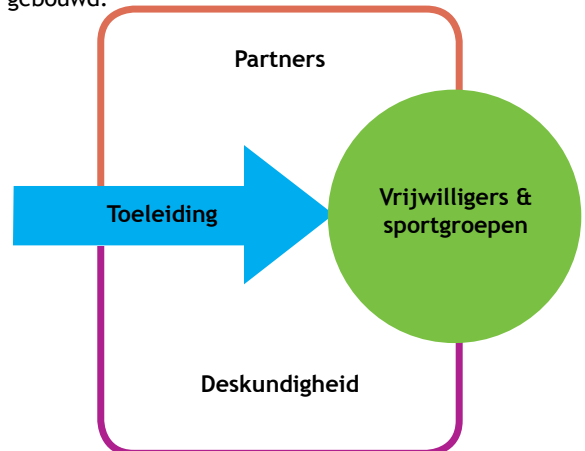
De subdoelstellingen werden vertaald naar meetbare acties en werden uitgeschreven aan de hand van de volgende vier pijlers:

- Samenwerken met partners
- Deskundigheid bevorderen
- De doelgroep op een structurele en geordende wijze bereiken en toeleiden
- Gericht werken met vrijwilligers en sportgroepen

Deze pijlers worden in het volgende stuk uitgebreid besproken en worden gebruikt om het project verder toe te lichten.

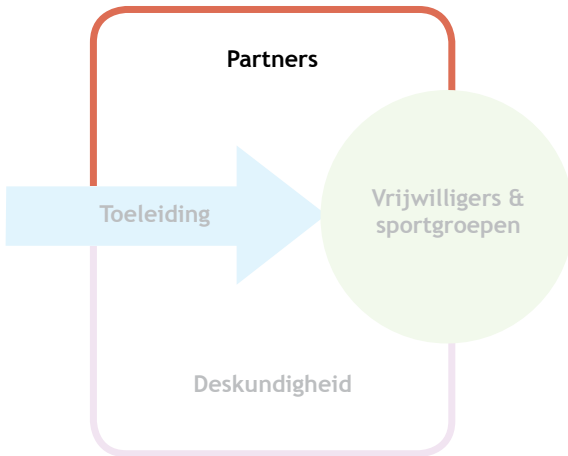
2.2. De 4 pijlers van het participatieproject

In een eerste fase was het belangrijk een goed kader te scheppen waarbinnen specifieke acties en initiatieven van het participatieproject vorm konden krijgen. Hiervoor was een goede integratie in het netwerk van doelgroeppartners, alsook het opbouwen van deskundigheid onder andere over bestaande participatiedrempels en uitsluitingsmechanismen noodzakelijk. Binnen dat raamwerk konden er vernieuwende toeleidingsacties worden georganiseerd die moesten zorgen voor een instroom in de sportgroepen van Jespo. Het was echter ook belangrijk om de sportgroepen en vrijwilligers voor te bereiden en te ondersteunen bij het opvangen van deze instroom. Deze vier pijlers vormden de basis waarop het participatieproject werd gebouwd.

Figuur 1: De vier pijlers van het participatieproject.

2.2.1. Partners

Figuur2: Jespo werkt structureel samen met een aantal (prioritaire) doelgroeppartners.

Er werd al van bij aanvang van het project geopteerd om samen te werken met verschillende relevante partners. Hierdoor ontstond ondermeer de mogelijkheid om de doelgroep beter te kunnen bereiken en specifieke inzichten te ontwikkelen. Er werd hierbij een onderscheid gemaakt tussen prioritaire en andere partners. Vijf prioritaire partners werden aangesproken: **Buurtsport Antwerpen, het Antwerps Minderhedencentrum De8, PSC Open Huis, Kras Jeugdwerk en Onthaalbureau Inburgering Antwerpen.** Deze organisaties waren bovendien al bij het project betrokken tijdens de inhoudelijke voorbereiding van de aanvraag. Zij hebben hiervoor

input geleverd en zich ook geëngageerd voor verdere samenwerking. Dit werd ook formeel vastgelegd in samenwerkingsovereenkomsten. Hoewel er zich doorheen het project een aantal verschuivingen voordeden waarbij een aantal partners verdwenen en er andere bijkwamen, zijn de volgende verenigingen reeds van in het begin van het project betrokken geweest. De prioritaire partners werden strategisch gekozen voor hun verscheidenheid op vlak van doelgroepen, doelstellingen, invalshoek en benadering. Ze verruimden op die manier de visie met betrekking tot het bereiken van kansengroepen.

De samenwerking met de prioritaire partners houdt onder andere in:

- mogelijkheid voor toeleiding van de doelgroep;
- uitwisseling van kennis en expertise;
- onderling afstemmen van activiteiten.

Hieronder wordt de samenwerking uitgebreider beschreven.

TIP!

Kies je partners strategisch. Zorg voor verscheidenheid op vlak van doelgroep, doelstellingen, invalshoek en benadering van de doelgroep. Op die manier wordt je visie en kennis met betrekking tot het bereiken van kansengroepen verruimd.

De prioritaire partners

Buurtsport Antwerpen

De algemene doelstelling van Buurtsport Antwerpen is maatschappelijk kwetsbare bewoners van de stad Antwerpen laten

deelnemen aan sportactiviteiten en zo hun welzijn te verhogen.

Buurtsport Antwerpen maakt hiervoor gebruik van een sportprogramma dat bestaat uit Buurtsport in Aandachtswijken, Trajectontwikkeling Buurtsport, Buurtsporthallen en een Uitleendienst.

De samenwerking tussen Jespo en Buurtsport is gericht op een **beter toeleiding** van kansarme kinderen naar een passend sportaanbod, het aanbod beter op elkaar afstemmen en gezamenlijk nieuw aanbod uitwerken. Buurtsport wil daarnaast expertise doorgeven aan Jespo, zoals omgaan met en bereiken van de kansengroepen en wegwerken van drempels.

Voor meer info: www.antwerpen.be/sport

De8: Antwerps Minderhedencentrum.

In hun werking streeft De8 naar gelijke kansen voor alle etnisch-culturele minderheden en naar een samenleving die positief omgaat met etnisch-culturele diversiteit. Hun hoofdopdracht

is het ondersteunen van organisaties, diensten, instellingen, scholen en hulpverleners in het omgaan met diversiteit. Dit doen ze door het geven van advies op maat, vorming, procesbegeleiding en werken ze samen met partners projecten uit. De8 is georganiseerd rond de thema's onderwijs, werk, welzijn, sport, vrijwilligerswerk, cultuur en sociale grondrechten.

De samenwerking tussen Jespo en De8 is vooral gericht op **uitwisseling** van expertise en kennis over diversiteit en participatie.

Voor meer info: www.de8.be

PSC Open Huis

PSC (Protestants Sociaal Centrum) houdt zich naast vluchtelingenwerk ook bezig met kansarmoede. Dat laatste gebeurt door de organisatie Open Huis. Open

Huis is aangesloten bij het Vlaamse Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en maakt ook deel uit van het Antwerps Platform Generatiearmen. Open Huis richt zich voornamelijk op generatiearmen in Antwerpen. De organisatie tracht te vertrekken vanuit de noden en behoeften van deze mensen. Er wordt gekeken naar wat er op beleidsniveau mank loopt en er wordt invloed uitgeoefend om de uitsluiting van deze groep tegen te gaan.

De focus bij Open Huis ligt vooral op participatie

en empowerment via project- en groepswerking. Door mensen te laten deelnemen aan activiteiten, zoals een sportactiviteit op vrijdag, probeert Open Huis de mensen zelfvertrouwen te geven en hen aan te moedigen om terug controle te nemen over hun situatie.

De samenwerking met Jespo is gericht op het aangaan van **directe contacten** met personen in armoede zodat er kennis wordt opgebouwd over hun belevingswereld. Met deze kennis kunnen de drempels in het sportaanbod worden verlaagd, bijvoorbeeld bij het maken van promotie voor activiteiten van Jespo.

Voor meer info: www.cawdeterp.be

Kras Jeugdwerk vzw

Kras Jeugdwerk vzw (het voormalige KIDS vzw) heeft als doelstelling om via jeugdwerk de ontplooiingskansen en ont-

wikkeling van de kansarme jeugd te maximaliseren. Ze gaan daarbij uit van de kansen, competenties en capaciteiten van deze jongeren.

Kras probeert bruggen te bouwen tussen de diverse leefwerelden van de doelgroep (vrije tijd, school, thuis, enz.). Daarom werkt Kras samen met partners uit verschillende domeinen zoals sport, cultuur, opleiding, school, werk, hulpverlening, enz. Om haar doelstellingen te bereiken, beschikt Kras over acht territoriale en één thematisch steunpunt (steunpunt sport).

De samenwerking met Jespo is gericht op een betere **afstemming van het aanbod en op het uitwisselen van kennis**. Bovendien worden de kinderen en jongeren die in de verschillende steunpunten van Kras participeren, gestimuleerd om deel te nemen aan activiteiten van Jespo.

Voor meer info: www.krasjeugdwerk.be

Onthaalbureau Inburgering Antwerpen

Migranten die nieuw zijn in Antwerpen of er al langer verblijven, kunnen een inburgeringstraject volgen

dat hen helpt hun weg in België sneller te vinden. Deze 'inburgeraars' kunnen hiervoor terecht bij Onthaalbureau Inburgering Antwerpen.

Een inburgeringstraject wordt zoveel mogelijk op maat van de inburgeraar samengesteld en is gratis. Het traject bestaat uit trajectbegeleiding, een cursus maatschappelijke oriëntatie dat onder andere lessen over Belgische waarden en normen, Nederlands en loopbaanoriëntatie bevat.

De samenwerking met Jespo is gericht op de **bekendmaking van het aanbod** van Jespo bij de inburgeraars en **toeleiding** van hun kinderen naar het sportaanbod van Jespo. Hiermee wordt zowel een verhoogde sportparticipatie van kinderen beoogd, als een verhoogde participatie van de inburgeraars als vrijwilliger bij de sportgroepen.

Voor meer info: www.antwerpen.inburgering.be

Andere partners

Naast de vijf prioritaire partners werden ook een aantal andere partners betrokken welke elk op hun beurt een specifieke meerwaarde voor het project konden opleveren. Zo werkte Jespo doorheen het project samen met onder andere het **OCMW Antwerpen**, **Verbal Vision**, **Uit De Marge** en de **Vrije Universiteit Brussel**.

OCMW Antwerpen

De dienst Vrije Tijd van het OCMW Antwerpen wil al haar klanten de kans bieden om gebruik te maken van het diverse vrijetijdsaanbod dat Antwerpen biedt. Ze werkt dan ook actief aan het verlagen van de financiële, sociale en praktische drempels om de sociale, sportieve en culturele participatie te bevorderen.

Het OCMW Antwerpen telt veel kansarme en allochtone klanten. Er werd dan ook vanuit Jespo geopteerd om samen te werken met het OCMW om de doelgroep nog beter te kunnen bereiken.

Via de vrijwilligers van dienst Vrije Tijd en de sociaal werkers van het OCMW wordt er gewerkt om bepaalde drempels te verlagen zoals informatieverschaffing en het financieel aspect van sporten.

Verbal Vision

Verbal Vision vzw is een communicatiecentrum voor non-profit en sociale acties in de bedrijfswereld. Ze ondersteunt de communicatiestrategieën, -beleid en -acties van organisaties. De focus ligt op het behalen van sociale doelstellingen. De vzw is een platform

van creatieve geesten, freelancers en vrijwilligers. Verbal Vision werkte in de voorbereidende fase van het project een communicatieplan uit waarmee Jespo een tool in handen had om haar communicatiemiddelen meer af te stemmen op de doelgroep. Het communicatieplan bestaat uit 3 delen. Het eerste deel is een weergave van interviews over het communicatiemateriaal van Jespo. Het tweede deel bevat concrete adviezen voor een beter bereik van kansengroepen. In het derde deel worden de contouren van een communicatieplan uiteengezet. Meer informatie hierover is terug te vinden in het deel 'Toeleiding: Promotionele communicatie'.

Uit De Marge

Door het jeugdwerk te ondersteunen in het thema diversiteit en via beïnvloeding van het jeugdbeleid, streeft Uit De Marge vzw voor de rechten van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. De nadruk ligt steeds op de emancipatie van kinderen en jongeren.

Uit De Marge vzw biedt verscheidene vormen op maat, opleidingen, cursussen, advies en intervisietrajecten aan. Deze zijn bedoeld om jeugdwerkers of andere mensen die met de doelgroep willen werken, te ondersteunen.

Samen met de participatiemedewerker heeft Uit De Marge vzw 2 intervisietrajecten uitgewerkt. Het eerste werd gevolgd door geïnteresseerde hoofdverantwoordelijken van de sportgroepen. Het tweede traject was enkel gericht op de lesgevers van de triatlon- en duatlonggroep van Jespo. Meer

informatie hierover is terug te vinden in de delen ‘Vrijwilligers’ en ‘Pilotgroepen (triatlon)’.

TIP!

Kijk ook eens over de “sectormuren” heen. Buiten de sport vind je allicht succesvolle methodieken die ook in de sport van toepassing kunnen zijn.

Vrije Universiteit Brussel (VUB)

Om de slaagkansen van het project te garanderen, werd deskundige ondersteuning en begeleiding gezocht bij de vakgroep Sportbeleid en Management van de Vrije Universiteit Brussel (VUB) omwille van haar specifieke expertise met betrekking tot zowel sport en kansengroepen, als monitoring en evaluatie van sportbeleid.

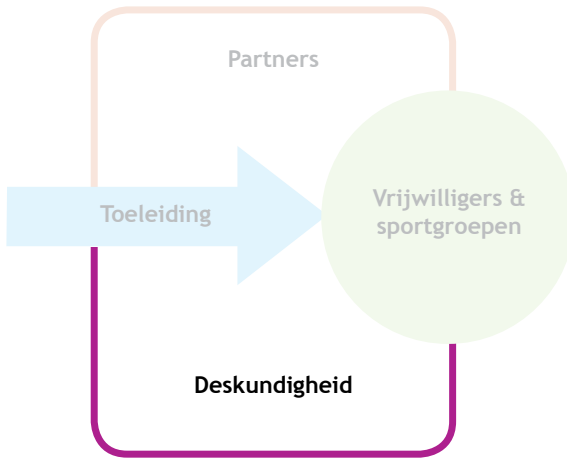
Jespo wordt op twee manieren ondersteund door de VUB. Ten eerste is er inhoudelijke ondersteuning via

adviesverlening. Er is overleg met de coördinator van Jespo over de vooruitgang van het project. Daarnaast zijn er ook consultatiemomenten met de participatiemedewerker om de ontwikkeling, operationalisering en invoering van het plan van aanpak te bespreken en te evalueren. Ten tweede worden de resultaten van het participatieproject opgevolgd met behulp van een aantal standaard monitoringstechnieken, zoals case studies, observaties en interviews.

Eén van deze monitoringstechnieken is een tool die door de VUB ontwikkeld werd om de sportgroepen te analyseren. Door deze analyses kunnen de sportgroepen verdeeld worden in types. De tool is een vragenlijst rond verschillende aspecten in een sportgroep die kaderen binnen participatie van kansengroepen. Aan de antwoorden op de vragen worden scores toegekend. Door deze scores kon de sportgroep binnen een bepaalde typologie geplaatst worden.

Daarnaast heeft de VUB ook een participatieonderzoek uitgevoerd waarin het deelnemers- en vrijwilligersbestand van Jespo werd geanalyseerd tussen 2007 en 2010.

2.2.2. Deskundigheid

Figuur 3: Er is voldoende deskundigheid aanwezig binnen de organisatie om het aanbod optimaal toegankelijk te maken.

Om diversiteit binnen een organisatie te vergroten, moet er blijvend gewerkt worden aan **deskundigheid** over participatie van kansgroepen. Het is voor een organisatie als Jespo belangrijk te weten welke drempels en moeilijkheden de doelgroep ervaart om de participatie aan sportactiviteiten te vergroten, zowel drempels van buitenaf als drempels binnen de organisatie zelf.

De achtergrond en cultuur van deelnemers kunnen verschillend zijn. Kansarmen en allochtonen zijn twee doelgroepen die op een specifieke manier en via verschillende wegen benaderd moeten worden.

Zij ervaren soms andere en meer moeilijkheden op vlak van participatie. Kennis over hoe met deze moeilijkheden om te gaan, is zeer nuttig voor Jespo en de lesgevers.

De moeilijkheden die kansgroepen ervaren om deel te nemen aan een aanbod vormen in feite **participatiedrempels**. Vijf belangrijke drempels worden binnen het participatiedecreet beschreven: **informatiedrempels, praktische drempels, financiële drempels, sociale drempels en culturele drempels**. Informatiebrochures of promotie zijn soms te moeilijk verwoord of bereiken de kansgroepen niet. Dit zorgt ervoor dat ze vaak niet op de hoogte zijn van het aanbod of de mogelijkheden. Daarnaast zijn er ook praktische drempels die (sport)participatie kunnen verminderen. Zo kan bijvoorbeeld de afstand die iemand moet afleggen om naar een sportgroep te gaan, een drempel vormen. Sportclubs of verenigingen vragen vaak lidgeld aan de deelnemers. Voor sommige mensen is dit een grote moeilijkheid. Personen met een laag inkomen en/of grote gezinnen kunnen dit als een financiële drempel ervaren. Het is daarnaast voor lesgevers en vrijwilligers niet altijd gemakkelijk om met verschillende achtergronden en culturen om te gaan. Deelnemers en lesgevers hebben bepaalde verwachtingen tegenover elkaar. Door verschillend taalgebruik en verschillende gewoontes en tradities kunnen deze verwachtingen tegenstrijdig zijn. Veel sportclubs zijn ontstaan vanuit de middenklasse. Heel de structuur is gebaseerd op het feit dat de deelnemers van gezinnen uit de middenklasse komen. Veel sportclubs hebben ook

niet noodzakelijk de draagkracht om veel van hun leden te ondersteunen. Hierdoor kan een deelnemer of kunnen de ouders zich meer uitgesloten voelen. Dit kan een drempel vormen om deel te nemen aan de sportactiviteit.

Er werden en worden acties ondernomen om de deskundigheid op het vlak van omgaan met diversiteit in een sportieve context te vergroten. Dit gebeurde in eerste instantie door een **participatiemedewerker** aan te werven die over dit onderwerp reeds de nodige kennis en expertise had opgebouwd. Door middel van **studiedagen en vormingen**, alsook door samen te werken met de doelgroeppartners werd deze kennis verder opgebouwd en bijgewerkt. Zich letterlijk **onderdompelen in de leefwereld** van de doelgroep behoorde ook tot één van de manieren om deskundigheid op te bouwen. Zo ging de participatiemedewerker mee op **huisbezoek** met een Buurtsportmedewerker en nam ze deel

TIP!

Zorg voor een flexibel inschrijvingsstelsel. Dit kan je doen door bijvoorbeeld voldoende proeflessen te voorzien, mogelijkheid te bieden het inschrijvingsgeld te betalen door middel van een betalingsplan en ouders voldoende te informeren over de verschillende terugbetalingsmogelijkheden.

aan vergaderingen van Open Huis met **mensen die in armoede leven**. Op die manier kwam ze in rechtstreeks contact met de doelgroep en ervaaarde zij hun leefwereld. Het huisbezoek met de Buurtsportmedewerker leverde eveneens de eerste nodige kennis op aangaande trajectbegeleiding van kinderen naar de sport. Om heel het Jespo-secretariaat een beeld te geven van deze specifieke doelgroep en ook hen enigszins onder te dompelen in hun leefwereld, werd er deelgenomen aan een voedselbedeling georganiseerd door Dakant (Daklozenhulp Antwerpen). De ervaringen waren confronterend, maar leerrijk voor het team. Ondertussen is dit een jaarlijkse teamactiviteit geworden op vrijwillige basis.

Het was ook belangrijk om de werking van Jespo onder de loep te nemen. Daarom werden er in samenwerking met Buurtsport enkele **“toegankelijkheidstesters”** gevraagd om de inschrijvingsprocedure van Jespo te doorlopen om daarbij te toetsen waar er knelpunten of drempels liggen. Hieruit was voornamelijk gebleken dat de communicatie vanuit Jespo na de inschrijving kon verbeterd worden. Er ontbrak een duidelijke bevestiging van de inschrijving alsook een duidelijkheid omtrent waar en wanneer de specifieke sportgroep doorgaat. Deze informatie werd meegenomen en de inschrijvingsprocedure werd aangepast en verbeterd.

De participatiemedewerker staat in voor de verspreiding van deze informatie naar alle

geledingen van de organisatie. Dit gebeurt op verschillende manieren. Er wordt bijvoorbeeld tijd uitgetrokken tijdens de startvergadering voor de hoofdverantwoordelijken of tijdens de raad van bestuur om hen in te lichten over het verloop van het project, wat er al bereikt is en wat Jespo nog wil bereiken. Tijdens de teamvergaderingen wordt er ook een vast agendapunt gewijd aan het participatieproject.

Ook op andere manieren probeert de **participatiemedewerker de deskundigheid te verspreiden**. Als er zich bijvoorbeeld binnen Jespo een probleem voordoet dat betrekking heeft op de doelgroep, zal de participatiemedewerker aangesproken worden om mee te zoeken naar een oplossing. Ook de communicatie die naar buiten gaat, voornamelijk promotiemateriaal, wordt nagelezen door de participatiemedewerker. Specifieke communicatiekanalen waar Jespo via het participatieproject mee in contact is gekomen, zitten nu standaard in de communicatie van Jespo.

TIP!

Onderneem samen met je team een activiteit met of voor de doelgroep. Dit helpt het hele team meer inzicht te verwerven in de leefwereld van de doelgroep en biedt zeker een meerwaarde als team.

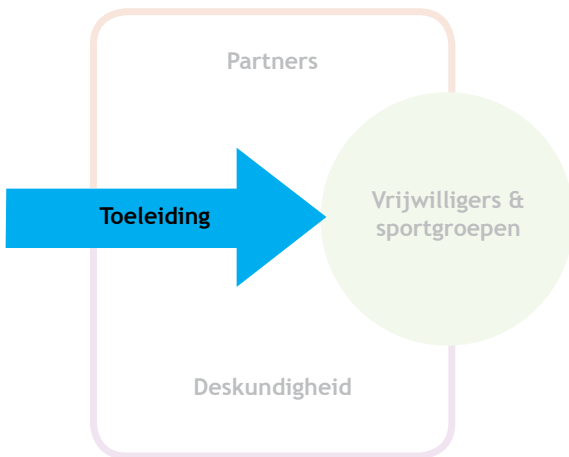
Getuigenis

Sanne Augusteys

Sportpromotor bij Jespo

Als sportpromotor van Jespo communiceer ik wekelijks met onze deelnemers en ervaar ik dat dit een moeizaam proces zou zijn zonder de praktische tips die het participatieproject me heeft aangereikt. De term diversiteit speelt sinds een aantal jaar namelijk een belangrijke rol in onze communicatie. We bereiken onze deelnemers met brochure, affiches, flyers, website, e-mail, post, sms, telefoon en via wekelijks persoonlijk contact via onze sportgroepen. Hiermee trachten we niemand te benadelen en iedereen van dezelfde informatie te voorzien. Onze boodschappen proberen we ook steeds in eenvoudige woorden en korte zinnen over te brengen. Hierbij is een krachtige foto waar personen met verschillende huidskleuren op staan ook een belangrijk onderdeel. Door de extra aandacht die Jespo hieraan besteedt, ben ik veel bewuster rekening gaan houden met de cultuur, taal en problematiek van allochtonen en kansarmen. Vroeger stond ik niet stil bij diversiteit en hoe hiermee om te gaan. Nu is het voor mij veel tastbaarder geworden en wordt het een vanzelfsprekendheid om bij elke actie de vraag te stellen of dit toegankelijk is voor alle doelgroepen.

2.2.3. Toeleiding

Figuur 4: Jespo organiseert verschillende vernieuwende acties en initiatieven om de toeleiding van de doelgroep naar zijn sportaanbod te verhogen.

De **toeleidingsacties** worden meestal georganiseerd in samenwerking met partners, sociale organisaties en zelforganisaties. Jespo benadert specifieke gemeenschappen die talrijk aanwezig zijn in Antwerpen en bepaalde organisaties en gemeenschappen benaderen Jespo. Hieronder worden de belangrijkste acties kort beschreven.

Sportproevers en evenementen

Op regelmatige basis worden zogenaamde “**sportproevers**” georganiseerd in samenwerking met verschillende partners om de doelgroep naar het reguliere aanbod van Jespo toe te leiden. Een sportproever is een initiatie in een bepaalde sport

Getuigenis Christiane Hozay

*Coördinator van de
Zomerschool
Meters & Peters vzw*

Jespo-vrijwilligers komen onze kinderen initiëren in bepaalde sporten zoals badminton, voetbal, hiphop, enz. Onze kinderen zijn altijd wild enthousiast. Onze sportdag wordt ook door Jespo in elkaar gestoken. Altijd een groot succes! We vinden het altijd leuk te zien hoe hun jongeren zich vrijwillig inzetten voor onze kleine allochtone nieuwkomers. Ook sport is een taalervaring! Nadien kunnen kinderen zich ook inschrijven bij Jespo en dat is goed voor de verdere ontwikkeling van hun Nederlands.

gedurende een paar uur. Kinderen maken hierdoor op een ongedwongen manier kennis met een sport. De sportproevers worden doorgaans georganiseerd in de **vertrouwde omgeving** van de doelgroep. Dit werkt drempelverlagend. Het zijn de vrijwillige lesgevers van Jespo die de concrete uitvoering op zich nemen. Zo wordt **rechtstreeks contact gelegd met de doelgroep** en wordt doorstroming naar de sportgroepen van Jespo gestimuleerd. Enkele voorbeelden hiervan zijn een initiatie tafeltennis en airtrack tijdens straatfeesten in Berchem georganiseerd door een Marokkaanse moskee (ICCEM), een initiatie thaiboksen in samenwerking met het Steunpunt Kras Zuid en een initiatie ropeskipping tijdens het Sinterklaasfeest van het OCMW. Iedere zomer geeft Jespo ook initiaties aan kinderen van nieuwkomers tijdens 'Zomerschool' en 'Zomerklap'. Deze twee initiatieven organiseren tijdens de zomermaanden Nederlandse lessen voor

kinderen van anderstalige nieuwkomers. Zomerschool richt zich tot kinderen tussen 6 en 12 jaar en wordt georganiseerd door Meters en Peter vzw. Zomerklap is er voor kinderen tussen 12 en 18 jaar en wordt georganiseerd door Isis vzw.

TIP!

Organiseer promotieactiviteiten of initiaties op locaties die goed bereikbaar zijn voor en bekend zijn bij de doelgroep.

Hoewel de sportstimulerende evenementen zoals 'Jespo On Tour' en 'Zapperdag' behoren tot de reguliere werking van Jespo, worden er tijdens deze evenementen ook acties ondernomen om de doelgroep beter te bereiken. Zo wordt er telkens rekening mee gehouden dat de locaties van deze evenementen op plaatsen zijn waar de doelgroep

Case

Eind 2010 werd in samenwerking met het 'Onthaalbureau Inburgering Antwerpen' een initiatieel Bewegingschool georganiseerd voor de inburgeraars van de inburgeringsklas en hun kinderen.

De **initiatie** ging door in de Bewegingschool Borgerhout omwille van de ligging. De inburgeraars werden met hun kinderen van het Atlasgebouw (Carnotstraat) begeleid naar de bewegingschool door een leerkracht van de inburgeringsklas. In het Atlasgebouw, zijn verschillende organisaties gevestigd die bezig zijn met diversiteit, inburgering en onthaal van nieuwkomers. Het Onthaalbureau Inburgering Antwerpen is daar ook in gevestigd. Er is een vlotte verbinding tussen het Atlasgebouw en de Bewegingschool Borgerhout. Het Atlasgebouw is bekend bij de deelnemers, wat de drempel om deel te nemen verlaagt.

Ondanks de vrij beperkte opkomst (3 ouders en 5 kinderen), werden na afloop alle kinderen ingeschreven in de reguliere Jespo-sportgroep. Omwille van de positieve reacties van de deelnemers en de bewegingschool, werd eind 2011 een nieuwe initiatie georganiseerd. Toen namen er slechts 2 kinderen deel. Beide kinderen zijn wel doorgestroomd naar de bewegingschool. Het is niet heel duidelijk waarom dat er zo'n kleine opkomst is bij deze activiteit. De cursisten moeten zich wel op voorhand inschrijven, maar op de dag zelf laten ze het vaak afweten. Na de lage opkomst

van dit jaar werd er een overleg gepland met het Onthaalbureau om na te gaan wat een mogelijke verklaring kan zijn en om na te denken of het nog nuttig is om een initiatie op deze manier te

organiseren. Er zijn enkele acties bedacht om de cursisten nog beter te informeren over het aanbod, bijvoorbeeld door de voorafgaande infosessie. Er zal van Jespo ook een minimum aantal inschrijvingen opgelegd worden, zodoende de bewegingschool niet voor twee kinderen helemaal wordt opgezet. Jespo is blij met elk kind dat het bereikt maar er moet natuurlijk wel een evenwicht zijn tussen input en resultaat.

Case

Tijdens de zomer van 2011 organiseerde Jespo voor de eerste keer de week 'Sport en Taal'. Deze week ging door in de openluchtschool in het Peerdsbos in samenwerking met Kindervreugd. Het was een aanvullend aanbod voor kinderen die niet terecht konden bij de Zomerschool (Meters en Peters vzw) wegens plaatsgebrek of reeds te hoge score voor Nederlands. Tijdens de week werd er gewerkt rond Nederlands en sport. In de voormiddag kregen ze op een speelse manier Nederlandse les en in de namiddag was er sport en/of spel voorzien. Op hetzelfde moment gaan op het domein speelpleinen door van Kindervreugd. Er mochten in de namiddag enkele kinderen van de speelpleinen deelnemen aan de sportinitiaties en tijdens de andere pauzes hadden de kinderen van week Sport en Taal de kans om samen te spelen met de andere kinderen. Op die manier oefenden ze ook onbewust hun Nederlands. Na de week Sport en Taal werden de gegevens van de kinderen (mits toestemming van de ouders) doorgegeven aan Buurtsport Antwerpen die hen, indien ze dit zelf wilden en ze in een aandachtswijk van Buurtsport woonden, naar een sport begeleidt. Week Sport en Taal was een succes. De doelstellingen die Jespo vooropgesteld had, werden behaald. De inschrijvingen hadden veel succes. Jespo had de grens getrokken op 15 kinderen. Uiteindelijk waren er 17 kinderen ingeschreven en stonden er nog 8 kinderen op de wachtlijst. De meeste kinderen waren iedere dag aanwezig. Bij afwezigheid werden de ouders meteen gecontacteerd. Er zijn enkele kinderen gaan sporten nadien (niet allemaal bij Jespo). Jespo heeft de intentie dit initiatief jaarlijks te organiseren.

goed vertegenwoordigd is en die gemakkelijk bereikbaar of goed gekend zijn. Dit is een voorbeeld van het aanpassen van het eigen aanbod in functie van het beter bereiken van de doelgroep.

Getuigenis Chloë Francis
*Lesgeefster Spirit Jazzdans en
lesgeefster tijdens de week
Sport en Taal*

Tijdens de zomer van 2011 heb ik samen met een vriendin (Hanne) les gegeven tijdens de week Sport en Taal. Ik wist dat het voor mij een uitdaging ging worden aangezien deze kinderen allemaal in de lagere school zitten en ik het gewoon ben om met iets oudere jongeren te werken. De meest leuke momenten waren wanneer je merkt dat je kinderen iets kan bijleren, ook al is dit niet per se de Nederlandse taal maar ook andere belangrijke zaken zoals beleefdheid, op tijd komen, enz. Je krijgt ook zoveel terug van deze kinderen! We hebben veel tijd gestoken in het voorbereiden van deze week, maar als je dan de vooruitgang ziet dat deze kinderen op korte tijd boeken dan is dat het zeker en vast waard geweest. Ook de samenwerking met de professionele medewerkers van Jespo ging zeer vlot. De participatiemedewerker heeft ons vooral begeleid en ervoor gezorgd dat alle administratie in orde was.

Infosessies

Niet enkel via initiaties en evenementen probeert Jespo kinderen uit de doelgroep te bereiken. Ook via **infosessies met diverse partners** wordt er geprobeerd om mensen zo laagdrempelig mogelijk te informeren over het sportaanbod van Jespo.

Een 5-tal keer per jaar organiseert Jespo samen met Kindervreugd en de Jeugddienst van het district Antwerpen, op vraag van het Onthaalbureau Inburgering Antwerpen, een **infosessie voor de cursisten van de inburgeringsklas**. Per infosessie komen er ongeveer tien personen. Er wordt informatie gegeven over de drie organisaties aan de hand van folders en brochures. Nadien kunnen de cursisten vragen stellen en hun kinderen inschrijven voor de activiteiten. Niet alle ouders schrijven hun kinderen meteen in, de meesten willen alle informatie en brochures thuis nog eens rustig bekijken. Het is Jespo niet volledig duidelijk hoeveel mensen zich inschrijven door deze infosessies. Op het inschrijvingsformulier hebben de ouders de mogelijkheid om in te vullen waar ze Jespo van kennen. Spijtig genoeg wordt dit vakje bij één derde van de inschrijvingen niet ingevuld.

Jespo heeft ook deelgenomen aan het project 'Tuppercare'. Binnen dit project, met het Tupperware-concept als voorbeeld, gaan vrijwilligers op pad om mensen met een etnisch culturele achtergrond thuis te informeren over verschillende thema's zoals onderwijs, gezondheid, opvoeding en vrije tijd. Voor het thema 'vrije tijd' werd Jespo opgenomen in de presentatie.

Jespo werd door de dienst Algemeen Onderwijsbeleid gevraagd om te participeren in een **infosessie rond vrijetijdsparticipatie voor mensen uit de Romagemeenschap**. De sportparticipatiegraad ligt bij deze doelgroep zeer laag. Aangezien dit voor Jespo een mooie gelegenheid was om kennis te maken met deze doelgroep, nam Jespo mee deel aan

deze infosessie. Samen met Buurtsport Antwerpen heeft Jespo de deelnemers voorzien van zeer laagdrempelige informatie over het sportaanbod in Antwerpen. Er werd gewerkt met zoveel mogelijk beeldmateriaal en zo weinig mogelijk tekst. Er was die dag ook een tolk aanwezig.

Nieuwe sportgroepen

Om de toegankelijkheid en bereikbaarheid te bevorderen, werden drempels rond afstand en locatie aangepakt. Zo werden er nieuwe sportgroepen opgestart in specifieke aandachtswijken, bijvoorbeeld de jaarwerkering thaiboksen in Borgerhout, een dansgroep in Berchem in samenwerking met 'Lale vzw' (Turkse vrouwenorganisatie) en een omnispportgroep in de wijk Luchtbal in samenwerking met Buurtsport Luchtbal. Deze nieuwe sportgroepen werden opgericht op eigen initiatief ofwel op vraag van externen. Hoewel ze zijn opgericht met het oog op het bereiken van de doelgroep, mogen alle kinderen zich inschrijven. De nieuwe sportgroepen worden volledig geïntegreerd in het aanbod van Jespo.

Het doel van het opstarten van een dergelijke sportgroep is voornamelijk om kinderen te laten sporten. Daarnaast wil Jespo zijn aanbod bekend maken bij de deelnemers zodat deze later eventueel doorstromen naar andere groepen.

Promotionele communicatie

Sinds het participatieproject wordt er door Jespo veel aandacht besteed aan laagdrempelige communicatie en promotie. De samenwerking met Verbal Vision heeft Jespo er nogmaals op gewezen hoe belangrijk dit is en hoe men dit het beste kan aanpakken. De aanzet tot het communicatieplan bevestigde dat Jespo de eerste zes maanden van het project de goede richting was uitgegaan en zorgde voor de nodige tips die Jespo nodig heeft om deze weg te blijven bewandelen. Meer informatie hierover is terug te vinden in het deel 'Andere partners: Verbal Vision'.

Zo wordt nu steeds intern afgetoetst of de taal duidelijk genoeg is en of er niet teveel onnodige tekst ('ruis') op het promotiemateriaal en uitgaande brieven staat. Ook wordt zorgvuldig bekeken of de diversiteit in het beeldmateriaal tot uiting komt.

Een **nieuwe huisstijl** heeft ook bijgedragen tot een betere communicatie. Verbal Vision had Jespo de raad gegeven om met een duidelijk en herkenbaar teken naar buiten te komen. Sinds februari 2011 heeft Jespo dan ook in het kader van de nieuwe huisstijl een **nieuw logo**.

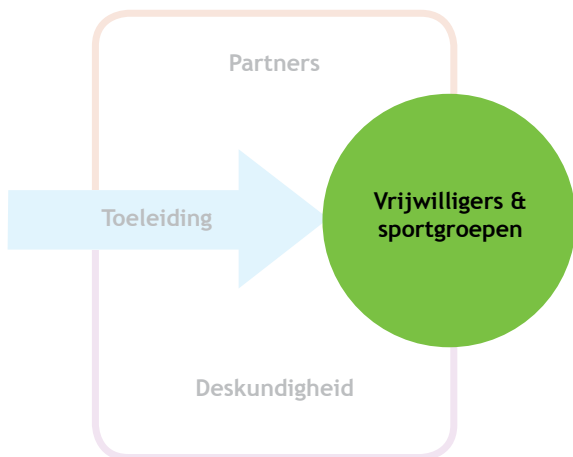
Bij de ontwikkeling van een nieuwe huisstijl werd gekozen voor een eenvoudig en duidelijk logo dat iedereen aanspreekt. Er werd ten aanzien van het vorige logo rekeninggehouden met drie belangrijke punten: de naam 'Jespo' moest er duidelijk uitkomen. De bestaande slogan 'Gek op sporten!' moest worden behouden in functie van de herkenbaarheid. Deze moest wel ondergeschikt zijn aan de naam 'Jespo'. Dit was bij het vorige logo niet het geval. Tot slot moest het logo speels, maar niet kinderachtig zijn, zodat de hele doelgroep (3 tot 18 jaar) wordt aangesproken. Diezelfde eenduidigheid en eenvoud trokken we door in heel onze huisstijl. Zo wordt er op posters en affiches gewerkt met (aan)sprekende beelden, korte slagzinnen en eenvoudig taalgebruik.

TIP!

Zorg dat je promotiemateriaal een divers publiek aanspreekt. Wees ook voortdurend alert dat het voldoende aangepast is aan de doelgroep. Dit kan je doen door het gebruiken van duidelijke beelden. Zorg dat er ook diversiteit aanwezig is op de foto's en afbeeldingen. Zet niet teveel tekst (ruis) op je promotiemateriaal. Wees juist kort en krachtig.

2.2.4. Vrijwilligers en sportgroepen

Figuur 6: De sportgroepen zijn laagdrempelig op alle mogelijke vlakken en dragen bij aan blijvende participatie van kansengroepen. De betrokken vrijwilligers worden hierin zo goed mogelijk ondersteund o.a. door de participatiemedewerker.

Er zijn momenteel **meer dan 300 vrijwilligers** actief bij Jespo. Zij zijn het kloppende hart van de organisatie en voeren verschillende taken uit. Ze krijgen via verschillende wegen ondersteuning om meer kennis en vaardigheid te hebben om te werken met de kansarme kinderen.

In samenwerking met Uit De Marge werden er op maat **gesneden intervisietrajecten** voor vrijwilligers uitgestippeld. Voor een dergelijk traject moesten de lesgevers twee of meerdere keren gedurende enkele uren samenkomen. Tijdens de intervisietrajecten

Getuigenis Luc Wuyts
Hoofdverantwoordelijke
Bewegingsschool Deurne

Toen Jespo in 2011 vier intervisiemomenten organiseerde rond de integratie van allochtone kinderen in de sport, kon de eerste sessie er voor mij niet snel genoeg komen want ik zat met twee grote vragen waarvoor ik al een paar jaar naar het antwoord zocht: “Waarom verdwijnen kinderen van andere nationaliteiten van de ene op de andere dag uit mijn sportgroepen (lees: bewegingsschool, Olympische Spelen en Funball) en waarom laat de gemiddelde Antwerpse sportclub dat geweldig potentieel aan toekomstige (top)sporters aan zich voorbij gaan?”

Na de vier sessies was het heel duidelijk voor mij: ik ben te onbekend met die vreemde culturen en ik stop te weinig tijd en energie om die mensen beter te leren kennen.

Ik herkende daarbij ook een aantal aspecten uit mijn kindertijd, die ondertussen zowat 45 jaar achter mij ligt. Ik ben opgegroeid in een gemiddeld - heel gelukkig- plattelandsgezin als middelste van een oudere broer en jongere zus. Mijn vader ging werken en mijn moeder zorgde ervoor dat wij niets te kort kwamen. Zij moesten maandelijks knokken om rond te komen. En dus vonden zij sport een

leuke bezigheid waar je vooral geen ambities in moest koesteren; een diploma halen en dan had je de zekerheid van een inkomen en sociale status. Ik heb 19 jaar heel gedreven het provinciale voetbal beoefend en mijn ouders zijn nooit naar mij komen kijken! Jammer? Absoluut niet want ik heb leren vechten voor de dingen die ik graag deed. Maar tijdens de intervisiemomenten werd het mij zo klaar als een klontje: als de primaire behoeften niet ingevuld zijn, is voor de ouders sport niet aan de orde.

Daarnaast zijn er een aantal culturele grenzen, te beginnen met de taal. Tijdens de "trainingen" van mijn sportactiviteiten is het Nederlands uiteraard de voertaal maar niets is zo frustrerend als je naar een uitleg moet luisteren waarvan je amper iets begrijpt. Het blijft een onoverbrugbare kloof waardoor het logisch is dat mensen op een dag afknappen en niet meer dan de activiteit komen. Daarnaast breng ik steeds een verhaal geënt op de Vlaamse cultuur van vandaag. Dat wil zeggen: bewegingsarme samenleving met nood aan echt ontspannende momenten. De Vlaamse ouder wordt dan ook wild enthousiast als ik vertel dat de bewegingsschool én de ideale manier is om zoveel mogelijk motorische handelingen eigen te maken én vijftig minuten totale ontspanning is omdat wij kinderen (bijna) nooit instructies geven of tot iets verplichten. Maar dat zijn nu net twee boodschappen

waar allochtone ouders niet op zitten te wachten: hun kinderen spelen nog op straat en eigenen zich op die manier al alle motoriek toe. En het tweede aspect, ontspanning, is in een cultuur die aan de armoedegrens leeft, niet echt item dat de grootste prioriteit krijgt.

Toch blijf ik er van overtuigd dat wij alle mogelijke inspanningen moeten leveren om die allochtone kinderen in onze sportcultuur te integreren. Zij zijn motorisch veel beter in orde dan onze Vlaamse kinderen, zijn veel harder in mentaliteit gevormd en hebben moeten leren knokken om een plaats in onze samenleving te verwerven, hetgeen essentiële waarden zijn om het in de (top)sport te kunnen waar maken. Ik hoop op termijn - door doorstroming van mijn lesgevers en afbouw van verantwoordelijkheden - tijd en energie vrij te kunnen maken om samen met Jespo meer allochtone jongeren in de Antwerpse sport te kunnen integreren.

werden gebeurtenissen besproken waar de lesgevers moeilijkheden of problemen hebben ervaren. Door samen stil te staan bij eigen ervaringen kwamen ze op nieuwe ideeën en inzichten die leiden tot andere oplossingen en strategieën om met dergelijke situaties om te gaan.

De lesgevers die deelnamen aan de intervisietrajecten vonden dit nuttig en leerrijk. Het blijft voorsnog een moeilijk gegeven om vrijwilligers te vragen bijkomende inspanningen te leveren met betrekking tot dergelijke vormingen. De opkomst voor deze intervisietrajecten was dan ook eerder beperkt. Er zal in de toekomst gezocht worden naar een betere manier om de lesgevers te motiveren voor het volgen van dit soort vormingen. Er wordt bijvoorbeeld overwogen om zich meer te richten op kortere vormingen en intervisies. Ook wordt er gedacht om naar de groepen zelf toe te gaan zodat ze geen extra verplaatsing hoeven te maken.

Vrijwilligers uit de doelgroep

In de hoofddoelstelling staat dat Jespo diversiteit wil integreren in de werking. Dit wil ook zeggen dat er **diversiteit moet zijn bij de vrijwilligers**. Door de samenwerking met het OCMW en Onthaalbureau Inburgering Antwerpen (servicepunt vrijwilligers), worden er af en toe vrijwilligers uit de doelgroep doorgestuurd naar Jespo. De participatiemedewerker doet er een kennismakingsgesprek mee en zoekt aan de hand van de interesse van de vrijwilliger naar de gepaste sportgroep. De vrijwilliger in kwestie moet wel een zekere sporttechnische achtergrond hebben of zelf graag en veel sporten.

De participatiemedewerker overlegt op voorhand met de hoofdverantwoordelijke van de sportgroep waar de vrijwilliger naartoe kan gaan. De vrijwilligers die met Jespo in contact komen via het Servicepunt Vrijwilligers of OCMW spreken vaak nog niet zo goed Nederlands en zijn doorgaans nog niet zo lang in België. Er wordt aan de hoofdverantwoordelijke gevraagd om de vrijwilliger een ondersteunende functie te geven en hen een jaar lang te begeleiden zodat ze nadien eventueel zelf sportlessen kan geven.

De participatiemedewerker gaat eerst samen met de vrijwilliger een kijkje nemen bij de sportgroep. De week nadien mag de vrijwilliger een proefles draaien. Ook daar is de participatiemedewerker bij. Als alles goed is gegaan, kan de vrijwilliger beginnen. De participatiemedewerker neemt nadien nog regelmatig telefonisch contact op met de vrijwilliger

en de hoofdverantwoordelijke en gaat af en toe nog eens naar een les kijken om op te volgen.

Gaandeweg is het de bedoeling dat de vrijwilliger meer verantwoordelijkheid krijgt. Ze worden gestimuleerd om initiatief te nemen. Het doel is om na een jaar de persoon in kwestie te kunnen inzetten als volwaardige vrijwilliger.

In 2011 heeft Jespo drie vrijwilligers succesvol een plaats gegeven in een sportgroep. De drie hoofdverantwoordelijken zijn zeer tevreden en willen de vrijwilliger graag in hun groep. Van de vrijwilligers krijgt Jespo ook positieve feedback. De drie vrijwilligers die in 2011 zijn gestart, vinden het nog steeds heel leuk om les te geven bij Jespo. Ze vinden het een zeer aangename hobby en zeggen enorm veel bij te leren op vlak van Nederlandse taal.

Daarnaast worden er soms, in samenwerking met partners, vrijwilligers uit de doelgroep uitgenodigd om mee te helpen op sportevenementen.

TIP!

Informeer en vorm de coaches en lesgevers over omgaan met diverse culturen.

Getuigenis Mawaheb Aljanabi
Lesgeefster Basketbal
Borgerhout

Mijn naam is Mawaheb.

Ik kom uit Bagdad, Irak waar ik mijn diploma als sportlerares gehaald heb aan de universiteit.

Via het OCMW ben ik in contact gekomen met Jespo. Momenteel doe ik vrijwilligerswerk bij Jespo als ondersteunende lesgeefster bij basketbal Borgerhout. Elke woensdag geef ik les in basketbal aan kinderen van 6 tot 8 jaar. Ik vind dit heel leuk werk met prettige collega's met wie ik Nederlands kan oefenen. Dolgraag zou ik een vaste baan als sportleerkracht bij Jespo willen vinden.

مواهب اسمي

. ب. بغداد من عراقية انا Jespo مع ب. تذايق OCMW
جامعة من رياضة تربوية لومه شهادة على حاصله
مع العمل والان ب. بغداد

للاطفال سلة كرة دروس اعطي ب. ركورهلوت منطقة في
مع والعمل ممتع عمل اجده و. سنوات 8 الى 6 ل. عمر
معهم الهولندية لغة تعلم واسد تطبيع جدا رائع زملائي
دائمي عمل معهم عمل ان واتمني

Getuigenis Robert Peeters en Sven Peeters
Hoofdverantwoordelijken Handbal Hoboken

Als handbalgroep van JESPO zijn we constant op zoek naar kwaliteit. Dat gaat van kwaliteitsvolle trainingen tot kwalitatief goed materiaal en een goede infrastructuur.

Goede trainers zijn hierbij dus ook belangrijk of zelfs het belangrijkste, want we willen (zowel vanuit Jespo als vanuit Sasja) dat de kinderen plezier beleven aan de trainingen én uiteraard ook iets bijleren. De trainers voor de handbalgroepen worden door KV SASJA (handbalploeg uit 1e nationale) geleverd, wat onder andere deel uitmaakt van de samenwerking tussen Jespo en Sasja.

Voldoende goede en gediplomeerde trainers zijn echter moeilijk te vinden. Binnen SASJA en JESPO zijn we dan ook steeds op zoek naar gemotiveerde en kwalitatief sterke medewerkers. We waren aangenaam verrast dat we op een gegeven dag van de participatiemedewerker een telefoontje kregen dat iemand met blijkbaar heel wat handbalervaring zich spontaan had aangeboden als medewerker voor de handbalgroepen. Het was niet duidelijk of **Mohamad** zomaar onmiddellijk als trainer kon ingeschakeld worden. Hij was een drietal jaren geleden als politiek vluchteling in België aangekomen en er was twijfel of zijn kennis van het Nederlands al voldoende was. De participatiemedewerker had ook nog geen duidelijk beeld over zijn reële kwaliteiten als handbaltrainer, omdat zij enkel kon afgaan op de verklaringen van Mohamad zelf. Het eerste contact verliep zeer positief en zijn kennis van het Nederlands bleek mee te vallen. Dat zijn handbalkennis misschien niet groot zou zijn was voor ons geen probleem, omdat er altijd nog een andere trainer vanuit Sasja aanwezig zou zijn waar hij nog wel iets van zou kunnen opsteken. Extra hulp van een mogelijk bekwaam iemand is altijd meegenomen. Vanaf het eerste moment toonde Mohamad zich super gemotiveerd, heel enthousiast en hij was ook telkens keurig en stipt op de afspraak. Het bleek ook al snel dat hij wel over de nodige kwaliteiten als trainer beschikte. Mohamad was in Afghanistan werkzaam geweest op het ministerie voor onderwijs waar hij onder andere mee instond voor de opleiding van studenten lichamelijke opvoeding en hij gaf 's avonds

tevens handbaltraining aan jongeren. Hij was zelf ook actief geweest als speler en maakte ooit deel uit van de nationale ploeg van Afghanistan. Daarnaast heeft hij deelgenomen aan een aantal bijscholingen van de IHF (International Handball Federation). Kortom, deze "gok" bleek al snel voor iedereen een win-win-situatie. Voor Mohammad is het een goede gelegenheid om zijn hobby uit te oefenen en door zijn ervaring hebben onze jonge trainers zelf al dingen van hem kunnen opsteken. Hij is meteen goed aanvaard door de kinderen en jongeren. Ondertussen is hij ook aangesloten als trainer bij KV SASJA en heeft hij bij gelegenheid ook al volledig zelfstandig een paar keer een training van Sasja geleid. Naast de evaluatie van Sven en Robert die positief is, vond de Technisch jeugd sportcoördinator van KV Sasja hem een aanwinst.

Voor Mohamad is dit een positieve ervaring. Zijn Nederlands is goed vooruit gegaan, SASJA-medewerkers hebben hem geholpen met zijn verhuis naar zijn eigen appartement en hem nog wat spullen bezorgd. Mohammad komt kijken naar de (jeugd)wedstrijden van SASJA en bouwt op die manier ook zijn sociaal leven verder uit.

Voor ons tot dusver dus zeker een positieve ervaring en als zich via Jespo in de toekomst nog eens een zelfde opportuniteit aanbiedt, dan staan wij daar opnieuw graag voor open.

Getuigenis
Anita Van Geldorp
Deelnemer PSC Open Huis

Ik vond het heel plezant om mee te helpen op Zapperdag van Jespo. Ik mocht meehelpen met het uitdelen van de zakjes en ballonnen. Het was tof om contact te hebben met de kinderen. Iedereen was heel aardig en ik was heel blij te horen dat de mensen met wie ik samenwerkte hadden gezegd dat ik het zo goed had gedaan. In de toekomst wil ik dit zeker nog meer doen.

2.3. Pilootgroepen

Jespo telt **51 sportgroepen** in het sportseizoen 2011-2012 met elk hun specificiteit (in organisatie, omkadering en dynamiek). Er zijn verscheidene elementen die deze verschillen bepalen, zoals de deelnemers (leeftijd, herkomst, geslacht en aantal), de vrijwilligers, de buurt waar de sportgroep gelegen is en de sportdiscipline.

Door deze verschillen is het niet mogelijk om alle sportgroepen even intensief te betrekken bij het participatieproject. Daarom besloot Jespo om te werken met **pilootgroepen** waarbinnen geëxperimenteerd wordt door middel van specifieke acties. Deze acties zijn gericht op de toeleiding van de doelgroep en het vergroten van het behoud.

Er werd een oproep gedaan aan alle sportgroepen. Van de vijf groepen die op de oproep reageerden, werden aanvankelijk twee pilootgroepen gekozen, met name de ‘**Bewegingschool Berchem**’ en de sportgroep ‘**Triatlon en Duatlon**’. Later is hier ook de groep ‘**Karate**’ bijgekomen. De selectie was gebaseerd op het feit dat er bewust werd voor gekozen om een zo groot mogelijke variatie te hebben binnen deze pilootgroepen. Hiervoor werd gebruik gemaakt van de typologie op basis van het instrument ontwikkeld door de VUB. Op basis daarvan kon Jespo de werkpunten achterhalen die de pilootgroepen hebben in functie van diversiteit. Voorbeelden van werkpunten zijn de diversiteit binnen het vrijwilligersbestand vergroten, de ouders betrekken, oplossingen zoeken van specifieke praktische problemen en sportieve activiteiten orga-

niseren. Om deze werkpunten aan te pakken, werd er op voorhand een actieplan opgesteld dat diende als rode draad.

2.3.1. Bewegingschool Berchem

Een bewegingschool is doorgaans gericht naar kinderen van 3 tot 6 jaar en hun ouders. Er worden **parcours** opgesteld waar de kinderen, met begeleiding van hun ouders en bekwame lesgevers, moeten springen, klimmen, kruipen, lopen en bewegingsspelletjes kunnen spelen. De kinderen ontwikkelen op een speelse manier en op hun eigen tempo hun **motorische vaardigheden**. De aanwezigheid van de ouders is heel belangrijk. De kinderen verleggen heel de tijd hun grenzen, de aanwezigheid van mama of papa maakt dat dit in een voor hen veilige omgeving gebeurt.

Het is de bedoeling dat kinderen door de bewegingschool een algemene "bewegingsbasis" meekrijgen zodat ze later sneller en gemakkelijker een sport kunnen kiezen.

De Bewegingschool Berchem werd heel bewust gekozen als pilootgroep voor het participatieproject. De sportgroep telt enkele allochtone lesgevers. Hoewel verwacht wordt dat de aanwezigheid van allochtone lesgevers drempelverlagend zou werken naar de deelnemers toe, is het aandeel allochtone deelnemers binnen deze groep eerder beperkt.

De bewegingschool gaat door in sportcentrum Het Rooi in Berchem. In deze wijk wonen niet veel kansarmen maar het is niet ver van Oud Berchem waar de doelgroep wel goed vertegenwoordigd is. De ligging is niet ideaal maar Jespo dacht dat deze groep met de juiste inspanning toch veel kinderen van de doelgroep kon bereiken. Zoals in de onderstaande case beschreven wordt, was dit niet helemaal het geval.

TIP!

Zoek een sterk vertrouwenspersoon als je samenwerkt met zelforganisaties. Zorg dat die persoon iemand is die de mensen van zijn organisatie kan motiveren om deel te nemen aan jouw aanbod.

Acties

- Bij aanvang van het sportseizoen 2010-2011 reserveerde Jespo vijf plaatsen voor de Bewegingschool Berchem voor kinderen van de doelgroep die zich door geplande initiaties later zouden inschrijven. Deze kinderen en hun ouders werden heel het jaar extra ondersteund. Ze konden met al hun vragen zoals over betaling, vervoer of inschrijvingen terecht bij de participatiemedewerker.

- Jespo heeft contacten gelegd met de vzw Lale, een Turkse vrouwenorganisatie in Berchem. Samen hebben Jespo en Lale vzw initiaties bewegingschool georganiseerd. Het doel was om Jespo bekend te maken bij de doelgroep en doorstromen te realiseren naar één van de sportgroepen.

Case

Tijdens het project kwam Jespo in contact met de Turkse vrouwenbeweging uit Berchem vzw Lale. Na enkele kennismakingsgesprekken met de voorzitter van Lale bleek er voldoende draagvlak te bestaan om een initiatie te organiseren. Omwille van de nauwe betrokkenheid die de ouders hebben bij een bewegingsschool werd als initiatie een les van de Bewegingsschool Berchem gekozen.

Om meer kans op toeleiding te hebben, werd ervoor gekozen om **twee initiaties** te organiseren. De eerste initiatie ging door in een vertrouwde omgeving van de doelgroep. Na een overleg tussen de voorzitter van Lale en de voorzitter van de Turkse moskee van Berchem, werd er besloten dat deze initiatie kon doorgaan in de kantine van de **moskee**. Umahan, de voorzitter van Lale, heeft heel wat aanzien binnen haar organisatie. Zij heeft veel vrouwen en kinderen kunnen overtuigen om deel te nemen aan de eerste initiatie. Omdat de ruimte van de moskee kleiner is dan een ruimte in een sporthal, was het niet gemakkelijk om leuke parcours op te stellen. Tijdens de lessen van de bewegingsschool moeten ouders hun kinderen ondersteunen, motiveren en over de hindernissen helpen. Dit bleek met deze doelgroep niet evident. Pas na enige aanmoediging begonnen er enkele moeders deel te nemen. Er waren veel moeders die nog andere (jongere) kinderen hadden meegenomen waardoor ze niet konden participeren omdat ze op hun andere kinderen

moesten letten. Dit was jammer. Waarschijnlijk was dit niet goed gecommuniceerd. Door de grote opkomst en de kleine ruimte verliep het geheel dan ook eerder chaotisch. Toch hebben de kinderen en hun moeders een goede indruk gekregen van wat bewegingsschool is. Iedereen was na afloop dan ook heel enthousiast.

De tweede initiatie ging door in de **sporthal 'Het Rooi'** in Berchem waar de lessen bewegingsschool altijd plaatsvinden. Op deze locatie gaan er ook heel wat sporten van Jespo door. Voor de tweede initiatie waren er evenwel veel minder moeders en kinderen aanwezig. Deels was dit te verklaren door te weinig promotie. Bovendien bleek de locatie ook een rol te spelen. De sporthal ligt immers niet op wandelafstand en is moeilijker bereikbaar met het openbaar vervoer. Er waren maar 9 kinderen met hun moeder. Toch werden 7 kinderen ingeschreven bij een sport van het reguliere aanbod van Jespo, waaronder 1 inschrijving voor de Bewegingsschool Berchem.

Ondanks de lage opkomst, kan er gesproken worden van een gedeeltelijk succes. Er werd immers een doorstroom naar het reguliere aanbod en naamsbekendheid gerealiseerd. De samenwerking tussen Lale vzw en Jespo verliep vlot. Jespo heeft ontdekt dat deze doelgroep toch nog vele drempels ervaart. Zonder een sterke trekker binnen de doelgroep was de opkomst van de twee initiaties beduidend kleiner geweest.

2.3.2 Triatlon en Duatlon

Het was een logische keuze om de sportgroep 'Triatlon en Duatlon' te kiezen als pilootgroep. Voor Jespo (op recreatieniveau) is triatlon een **laagdrempelige sport**. Triatlon bestaat uit **drie (basis)sporten**: lopen, fietsen en zwemmen. Dit zijn basissporten waarbij gezondheid en een basisconditie centraal staan. Voor al die sporten te kunnen uitoefenen, is er wel wat materiaal nodig. Om geen deelnemers uit te sluiten, voorziet deze sportgroep dan ook het nodige materiaal zoals fietsen, helmen en zwembriljetjes. Een trainingspak, loopschoenen en zwemkledij moeten de deelnemers evenwel zelf voorzien.

Deze sportgroep kwam tot stand door een **samenwerking tussen Jespo en Atriac**, een gevestigde triatlonclub in Zuid-Antwerpen. De werking van de sportgroep werd geïntegreerd binnen de clubstructuur van Atriac. Dit zorgt voor een stevige basis voor de sportgroep en voor een vlotte doorstroming naar Atriac. Daar kunnen de kinderen dan als ze willen vaker trainen en deelnemen aan competities.

De trainingen van de sportgroep gaan door achter de sporthal 'Kiel'. Het Kiel is een aandachtswijk met veel allochtone en kansarme gezinnen. Door deze ligging trekt de sportgroep dan ook gemakkelijker kinderen uit kansengroepen aan.

De groep heeft genoeg **draagkracht** en staat voldoende open om verschillende acties te ondernemen om de groep nog toegankelijker te maken voor allochtone en kansarme kinderen. Ook dat maakte de groep tot een geschikte pilootgroep.

Acties

Hoewel het aanvankelijk de bedoeling was om specifieke toeleidingsacties te organiseren in deze groep, werd dit uiteindelijk niet gedaan. Bij aanvang van het sportseizoen 2010-2011 bleek er immers al een grote instroom te zijn van kinderen uit de doelgroep. Daarom heeft Jespo gekozen om specifieke acties te ondernemen om vooral deze kinderen in de sportgroep te kunnen houden.

- De lesgevers merkten op dat er nog veel ouders vragen hadden over triatlon en duatlon op recreatief niveau voor kinderen. Niet alle ouders hebben even gemakkelijk toegang tot internet en weten soms niet wat van hen en hun kinderen verwacht wordt. Daarom heeft de participatiemedewerker samen met de hoofdverantwoordelijke van de sportgroep het initiatief genomen om jaarlijks een **infomoment** voor de ouders te organiseren. Tijdens dit infomoment worden er foto's en filmpjes getoond van triatlon en duatlon voor kinderen en krijgen de ouders praktische uitleg daarover. Hoewel het infomoment oorspronkelijk en voornamelijk gericht is op ouders van kinderen uit kansengroepen, is het voor alle ouders een ideaal moment om vragen te stellen of bedenkingen te uiten. De promotie wordt gevoerd

door middel van flyers met begrijpbaar taalgebruik, mond-tot-mondreclame en herinneringmails. De opkomst vanwege kansengroepen op een dergelijk infomoment is evenwel meestal beperkt. Er wordt iedere keer nagedacht over hoe de doelgroep beter te bereiken en te betrekken. In 2011 werd het infomoment vroeg in het sportseizoen georganiseerd. Volgend jaar wil de hoofdverantwoordelijke het infomoment later houden omdat dit de lesgevers meer tijd geeft om de ouders persoonlijk aan te spreken en aan te sporen om naar dit infomoment te gaan.

- Om de deelnemers in de groep extra te motiveren, bedacht de hoofdverantwoordelijke een systeem waar de kinderen een aantal keer per jaar

tests moeten afleggen in de drie disciplines van triatlon. De resultaten worden genoteerd in een **trainingsrapport** dat de kinderen mee naar huis kunnen nemen. Het voornaamste doel hiervan is om **succeservaringen** voor de kinderen te creëren. De nadruk ligt op wat ze al wel goed kunnen en hun persoonlijke vooruitgang.

- Tijdens het afnemen van de tests merkten de lesgevers op dat sommige kinderen en dan vooral kinderen van kansengroepen, problemen ondervonden bij het zwemmen. Er werd door Jespo een **'zijtraject zwemmen'** gestart voor de kinderen van deze sportgroep. Dit zijtraject zwemmen is speciaal voor kinderen die al wel kunnen zwemmen maar bij wie de zwemtechniek nog niet helemaal goed is. Om de drempel naar de extra lessen te verlagen en te zorgen dat iedereen die ze nodig heeft ze kan volgen, worden de lessen **gratis** aangeboden. Dit zijtraject zwemmen bestaat uit tien extra zwemlessen buiten de uren van de sportgroep. Het zijtraject werd reeds twee jaar georganiseerd. Telkens bleek alvast dat het resultaat van deze zwemlessen nadien duidelijk zichtbaar is. De kinderen kunnen veel beter volgen met het niveau van de rest van de groep. Men hoopt dat door deze positieve impuls de kinderen ook langer zullen blijven sporten.
- Deze sportgroep telt veel deelnemers. Voor behoud van deelnemers uit kansengroepen is een goed en persoonlijk contact met de ouders en de

Getuigenis Ruth Alade

Deelnemer zijtraject zwemmen

Ik vind sport leuk. Ik moest na de eerste zwemtest op begin van het jaar extra zwemlesjes volgen. Ik zwem graag. Na de lesjes kan ik beter zwemmen. Ik vind triatlon een hele leuke sport. Ik vind zwemmen, lopen en fietsen leuk, maar fietsen doe ik toch het liefst.

Getuigenis Tom Cuypers
Lesgever triatlon

Vorig jaar heb ik deelgenomen aan het intervisietraject van Uit De Marge. We kwamen drie keer samen en bespraken hoe we moesten omgaan en reageren op kindjes die soms om een andere ‘aanpak’ vragen.

We leerden dat je heel goed moet oppassen met vooroordelen, omdat je vaak onbewust reageert vanuit zo'n vooroordelen. Wat ik heel leerrijk aan de sessies vond was dat je zelf ‘cases’ mocht aandragen. Daar werd dan verder over nagedacht en werden er oplossingen gezocht voor eventuele problemen die zich soms voordoen. Ik heb direct geprobeerd deze kennis in praktijk om te zetten tijdens de volgende training.

deelnemers belangrijk. Om de taak van de hoofdverantwoordelijke daarin een beetje te verlichten en het persoonlijk contact met de ouders en kinderen te verbeteren, werd er op zoek gegaan naar een **administratieve vrijwilliger**.

- Er werd een intervisietraject georganiseerd speciaal voor de lesgevers van triatlon-duatlon. De opkomst was niet heel groot maar er waren nadien wel goede reacties.

Aangezien je zelf een probleem voordraagt waar rond gewerkt wordt, zijn twee interviews dus ook nooit hetzelfde. Daardoor kan je meerdere sessies volgen, want van elke case en ieder probleem kan je dingen bijleren.

Tijdens deze sessies heb ik geleerd en ervaren dat informatie een belangrijke rol speelt. Voor je gepast kunt reageren, moet je uiteraard de context van het kind kennen. Daarmee kom je vaak al veel te weten over de reden van het probleem. Zonder info ben je vaak niets; het draait allemaal om de communicatie naar de kinderen en hun ouders.

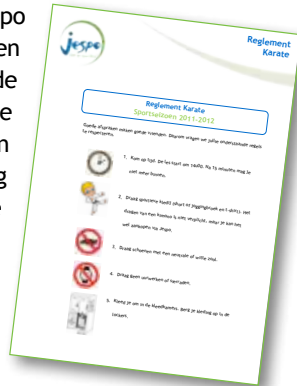
Ik vind het intervisietraject zeker een aanrader. Ik heb wel gemerkt dat het belangrijk is om met genoeg deelnemers te zijn. Daardoor gaat alles veel gemakkelijker, worden er meer meningen gedeeld en dus mogelijk een betere oplossing gevonden.

TIP!

Een divers team is geen absolute voorwaarde om diverse deelnemers te bereiken maar het is wel een meerwaarde. Het belangrijkste is dat de organisatie zich bewust openstelt voor de doelgroep.

2.3.3 Karate

De karategroep van Jespo gaat door in Antwerpen Noord, een achtergestelde buurt waar veel allochtone en kansarme gezinnen wonen. Door de ligging én de soort sport die aangeboden wordt, trekt deze sportgroep kinderen uit kansengroepen aan. Dit maakt van karate een pilootgroep bij uitstek.

De doelgroep was reeds goed vertegenwoordigd in deze sportgroep. Daarom werd hier minder ingezet op toeleiding, maar eerder op behoud van de deelnemers.

Acties

- Er zijn een aantal problemen geconstateerd in deze sportgroep. Dit kwam door een combinatie van factoren. De beperkte omkadering, het grote aantal deelnemers, de achtergrond van de deelnemers en taalproblemen spelen daar een rol in. Dit maakte het niet altijd even gemakkelijk om het verloop van de les in goede banen te leiden. Daarom werd er een **duidelijk reglement** opgesteld dat alle kinderen moesten kennen. In het reglement staan iconen en pictogrammen zodat kinderen die de Nederlandse taal minder hanteren het reglement ook kunnen verstaan. Het reglement werd de eerste les doorgenomen en nadien moesten ze dit mee naar huis nemen. Het werd ook opgehangen in de sportzaal.
- In het verleden is gebleken dat er heel wat problemen met de betalingen waren. Daarom was de participatiemedewerker de eerste les van het sportseizoen aanwezig om de ouders zo goed mogelijk te informeren over de gespreide betalingsmogelijkheden die Jespo biedt. Veel inschrijvingen vinden namelijk de eerste les plaats. Aangezien er veel anderstalige ouders zijn, was de extra ondersteuning van de participatiemedewerker een meerwaarde. Het **direct contact met de ouders** heeft er toe geleid dat er minder openstaande facturen waren.
- Doorheen het participatieproject zijn er enkele **initiatieessies** karate georganiseerd met als doel de kinderen bekend te maken met deze sport. In 2010 is er een initiatie karate doorgegaan tijdens Borgerrio, een straatfeest in Borgerhout. Dit was een unieke kans om promotie te maken voor de sportgroepen van Jespo en in dit geval specifiek voor karate. Er is ook een initiatie doorgegaan in samenwerking met de Zomerschool. Het is moeilijk om uit deze acties af te leiden hoeveel deelnemers er doorgestroomd zijn.
- Om de **ouderbetrokkenheid** te stimuleren, kunnen de ouders zich tijdens de lessen inzetten als ondersteuning van de lesgever. De ouders

sporen de kinderen aan om beter te luisteren en helpen hen tijdens de oefeningen.

- Er werd gezocht naar een vrijwilliger die zich zou bezighouden met de pedagogische ondersteuning van de kinderen. De groep telt veel deelnemers van de doelgroep. Deze vereisen soms een andere aanpak. Lessen moeten gestructureerd zijn en de kinderen (niet enkel van de doelgroep) moeten zich veilig voelen. Het Nederlands van sommige kinderen is niet zo goed. Een extra ondersteuner zou aandacht aan deze kinderen kunnen geven en

bepaalde dingen extra kunnen uitleggen zodat de kinderen de les beter begrijpen. Door de grote verscheidenheid bij de deelnemers van karate zou een **pedagogische ondersteuner** van de lesgever een grote meerwaarde zijn. Aangezien er tot op heden nog geen nieuwe vrijwilliger gevonden is, wordt de pedagogische ondersteuning momenteel opgenomen door het secretariaat.

- Er zijn al enkele **vrijwilligers vanuit de doelgroep** actief geweest bij karate die de lesgever op sporttechnisch vlak ondersteunen. Dit had zowel een positieve als een negatieve kant. De vrijwilligers hebben persoonlijke succeservaringen beleefd en veel bijgeleerd in verband met de sport en de taal. De meeste kinderen reageerden positief op de lesgevers. De negatieve kant van de vrijwilligers was dat sommigen het Nederlands niet goed beheersten. Dat maakte het begeleiden van de kinderen moeilijker. Het was voor de hoofdverantwoordelijke van karate dan ook een extra inspanning om deze vrijwilligers te begeleiden. Het is niet altijd even gemakkelijk maar diversiteit bij lesgevers en deelnemers is een meerwaarde voor een (sport) groep.

3. WAAR STAAT JESPO NU?

3.1. Resultaten

De laatste drie jaar zijn er heel wat acties ondernomen om deelnemers (en deelhebbers) uit kansengroepen toe te leiden naar de Jespo-werking. Er werd eveneens ingezet op het behoud van deze doelgroep, al zal daar in de toekomst nog meer aandacht aan moeten worden besteed. Laat duidelijk zijn dat deze acties werden gerealiseerd door vele mensen en organisaties die allen een maximaal resultaat voor ogen hadden.

Bij aanvang van het project streefde Jespo een duidelijk doel na: *“Tegen 2012 is Jespo een organisatie waar continu aandacht is voor diversiteit en waarbij (aandacht voor) diversiteit geïntegreerd is in de werking, zowel in het deelnemers- als deelhebbersveld.”* Dit deel is dan ook een kritische zelfreflectie waarbij we de vier pijlers van het project gebruiken als leidraad om de acties die Jespo heeft ondernomen te evalueren.

Partners

Het participatieproject heeft ervoor gezorgd dat er een **zeer uitgebreid netwerk van doelgroeppartners** kon worden opgebouwd die een belangrijke basis vormen van het ‘succes’ van dit project. Het in dienst nemen van een participatiemedewerker bleek hier ook

een cruciale rol in te spelen. Er werd op verschillende niveaus samengewerkt met allerhande (doelgroep) partners om werk te maken van diversiteit. Zo werd er met Buurtsport een nieuw aanbod uitgewerkt in een aantal aandachtswijken (bijv. Omnisport Luchtbal) en werd de samenwerking omtrent toeleiding van kansarme kinderen geïntensifieerd. Dit heeft onder andere geleid tot het nieuwe project dat verder in deze publicatie zal worden besproken. De samenwerking met De8 bevond zich voornamelijk op ‘tweedelijnsniveau’. Er werd zowel deelgenomen als meegewerkt aan studieavonden en vormingsmomenten zoals het ‘Lerend Netwerk’ en de studieavond ‘Sport en diversiteit’. De samenwerking met PSC Open Huis zorgde ervoor dat de participatiemedewerker zich letterlijk kon ‘onderdompelen’ in de leefwereld van mensen in armoede door deel te nemen aan vergaderingen en hun sportactiviteit op vrijdagmiddag. Het Onthaalbureau Inburgering Antwerpen zorgde voor een instroom van potentiële vrijwilligers uit de doelgroep, maar eveneens voor georganiseerde informatiemomenten voor inburgeraars onder andere over het Jespo-aanbod. Deskundige ondersteuning en begeleiding om slaagkansen van het project te garanderen, werd gezocht bij de VUB. Dit participatieproject heeft Jespo erop attent gemaakt dat een goede **monitoring en evaluatie onontbeerlijk** is. Jespo heeft dankzij deze

samenwerking de nodige inzichten kunnen verwerven over het opvragen en bijhouden van informatie en cijfermateriaal aangaande de participatie van kansengroepen. Dit maakte een goede opvolging van het project mogelijk op basis van wetenschappelijk onderbouwde methodieken.

Dat (intensieve) samenwerking met vele partners, sociale organisaties en zelforganisaties deskundigheid heeft opgeleverd, staat als een paal boven water.

Deskundigheid

Ondanks het feit dat Jespo kan gezien worden als een laagdrempelige jeugdsportorganisatie, is in de eerste plaats het **beseft** dat er nog steeds op verschillende niveau's binnen de organisatie (sportgroepen, secreteriat en bestuur) **participatiedrempels en uitsluitingsmechanismen** bestaan, een belangrijk resultaat van dit participatieproject. Jespo is er zich van bewust dat er een continue alertheid moet zijn om zoveel mogelijk participatiedrempels en uitsluitingsmechanismen weg te werken. Diversiteit en participatie van kansengroepen staan meer dan ooit als vast agendapunt op de Jespo-agenda.

Deze continue aandacht voor diversiteit heeft zich ook hieropverschillende vlakken en op verschillende niveaus vertaald in de organisatie. Zo is het participatieproject een vast agendapunt op de bestuursvergaderingen en wordt er ook gestreefd naar een diverse bestuursploeg en divers personeelsbeleid. De sportpromotor is steeds alert opdat de promotiemiddelen en communicatiekanalen (ook) op maat van de doelgroep zijn en de participatiemedewerker werkte zoveel

mogelijk drempels weg in de inschrijvingsprocedure door middel van 'toegankelijkheidstesters'. Tijdens teamvergaderingen werd input gevraagd aan de Jespo-medewerkers zodoende iedereen op het secretariaat betrokken werd bij het participatieproject en aandacht voor diversiteit zou (gaan) leven in het team. Zo beseft het secretariaat als geen ander dat de werking van een traditionele sportgroep duidelijk kan verschillen van een sportgroep waar er een hoog aantal kansarme kinderen vertegenwoordigd is (bijv. in functie van tijdsgebetalingen). Ook de vrijwilligers zijn zich meer bewust geworden van mogelijke drempels die kansengroepen kunnen ervaren. Er wordt meer aandacht besteed aan de toegankelijkheid van hun sportgroep, zowel in functie van toeleiding als in functie van behoud. Het organiseren van een aantal sportproevers binnen de bewegingsschool van Berchem en Borgerhout en het zijtraject zwemmen binnen de triatlon- en duatlonggroep zijn hiervan enkele voorbeelden. Dankzij een aantal intervisietrajecten konden de vrijwilligers ook inzichten verwerven over mogelijke participatiedrempels en uitsluitingsmechanismen binnen hun sportgroep.

Dat deze bewustwording heeft geleid tot opbouw van deskundigheid bewijzen de vragen van externe partners om onze opgedane kennis en ervaringen te delen met andere (sport)organisaties. We namen als spreker deel aan een aantal studieavonden en gaven onder andere een uiteenzetting hierover tijdens het 'P-kaffee' van Demos waar organisaties (inhoudelijke) informatie kunnen verkrijgen over het opstarten van een participatieproject.

Toeleiding

De toeleidingsacties die op maat van de doelgroep werden georganiseerd onder de vorm van sportproevers, infosessies, een nieuw aanbod en aangepaste promotionele communicatie zorgde voor een **rechtstreekse toeleiding van de doelgroep naar het sportaanbod**. Hoewel het resultaat in aantallen niet altijd als even ‘succesvol’ kan worden omschreven, is gebleken dat deze aangepaste vormen aanvullend op de traditionele sportpromotie een meerwaarde betekenen in functie van de bekendmaking bij en instroom van de doelgroep. De resultaten van deze toeleidingsacties hebben er eveneens voor gezorgd dat sommige van deze initiatieven zullen worden **opgenomen in de reguliere werking**. Zo is er een **duurzame continuering** van de initiatieven ‘Week Sport en Taal’, sportinitiaties tijdens de zomerclasses Nederlands en de infosessies over het vrijetijdsaanbod in Antwerpen voor inburgeraars in samenwerking met het Onthaalbureau Inburgering Antwerpen. Eveneens is het zo dat opgestarte toeleidingsacties (al dan niet van partners) zonder verdere input zullen/kunnen gecontinueerd worden, zoals het Tuppercareproject en nieuw opgerichte sportgroepen. De invloed van het participatieproject op de keuze van de huisstijl is een **blijvend resultaat** dat de organisatie nog jaren zal meedragen. Ook de bewuste keuze van locatie voor de bestaande sportstimulerende evenementen in functie van de doelgroep zit ingebakken in het denkpatroon van Jespo.

Vrijwilligers en sportgroepen

Er werd reeds meegegeven dat er een belangrijke bewustwording heeft plaatsgevonden bij de vrijwilligers in de sportgroepen aangaande participatie van kansengroepen en diversiteit. Dankzij de samenwerking met het OCMW Antwerpen en het Onthaalbureau Inburgering Antwerpen stroomden er enkele vrijwilligers uit de doelgroep in de sportgroepen. Op die manier werd niet alleen het **vrijwilligersbestand diverser**, maar dankzij de positieve ervaringen staan stilaan **meer vrijwilligers open** voor zulke initiatieven. Het participatieproject heeft er eveneens voor gezorgd dat vrijwilligers met vragen over en/of problemen rond participatie van kansengroepen en diversiteit wisten dat ze terecht konden bij iemand om hiervoor naar oplossingen te zoeken (participatiemedewerker). De pilootgroepen gaven een ‘setting’ om rond dit thema te experimenteren met een aantal acties en initiatieven. De resultaten hiervan zijn in grote orde reeds aangehaald in de vorige paragrafen.

3.2. Problemen en uitdagingen

Het bereiken en laten participeren van kansengroepen is geen eenvoudige opdracht. Ook Jespo ervaaarde doorheen het project een aantal problemen en uitdagingen.

Voornamelijk in het begin was het niet evident om heel de organisatie achter het project te zetten en **voldoende draagvlak** te creëren. Dat

had enkele redenen. Jespo is een organisatie met veel medewerkers en vrijwilligers, het is niet gemakkelijk om ervoor te zorgen dat iedereen even goed op de hoogte is van het project en de doelstellingen ervan. Zelfs als ze op de hoogte waren, stonden niet alle vrijwilligers meteen achter het project. Deze vrijwilligers hebben zich geëngageerd voor sportlessen te geven en niet voor een participatieproject. Het was voor Jespo een uitdaging om hen te overtuigen om het project een kans te geven. Niet alle lesgevers konden evenwel overtuigd worden. Sommige sportgroepen voelen immers door hun ligging, de soort sport of de prijs minder effect van het project.

Door het project zagen enkele sportgroepen de samenstelling van hun groep wel veranderen. Dat zorgde bij sommige lesgevers voor problemen. De communicatie werd in sommige groepen bijvoorbeeld moeilijker. Het was dan de taak van Jespo en voornamelijk de participatiemedewerker om voldoende ondersteuning te geven zodat de

lesgever niet gedemotiveerd zou geraken en om de kwaliteit van de lessen te blijven garanderen. Er werd niet voor ieder probleem een oplossing gevonden. Sommige problemen hebben dan ook **geen 'kant-en-klare' oplossing**. Jespo zal deze groepen zelfs na het project zo goed mogelijk blijven ondersteunen.

Jespo merkte dat niet alle drempels weg te werken zijn. Er kan enkel gestreefd worden naar het **wegwerken van zoveel mogelijk drempels**. Jespo kan initiaties vlakbij mensen thuis organiseren en er zijn enkele sportgroepen opgericht omdat de ligging ideaal zou zijn voor de doelgroep, maar het is niet mogelijk om overal alle sporten aan te bieden. Het blijft voor Jespo een uitdaging om de drempel met betrekking tot de afstand of bereikbaarheid te verkleinen. Het vermelden van de bus- en tramverbindingen per sportlocatie in de brochure is al een goede aanzet voor de drempel 'bereikbaarheid' te verkleinen.

Ondanks een goede voorbereiding was de **opkomst bij sommige activiteiten klein**. De deelnemers vonden de initiaties wel leuk en schreven zich nadien meestal in voor een sport uit het aanbod. Het was voor Jespo een uitdaging om niet te teleurgesteld te worden door een minder goed resultaat dan eerder verwacht want ieder kind dat Jespo heeft kunnen bereiken telt. Het was een uitdaging om telkens na een activiteit met een beperkt resultaat om grondig te **evalueren** en lessen te trekken.

TIP!

Het kan zijn dat niet iedereen meteen achter het participatieverhaal staat. Ga alvast aan de slag met zij die er wel volledig achter staan. Zij kunnen nadien de andere mensen inspireren met hun ervaringen.

Om het resultaat van 'Jespo spo(o)rt aan!' duidelijk weer te geven, werkte Jespo samen met de VUB. **Niet alle resultaten zijn even gemakkelijk meetbaar** en er zit dus vaak een grote foutmarge op de cijfers. Soms worden inschrijvingsformulieren niet volledig correct ingevuld met als gevolg dat de cijfers niet representatief zijn zoals bijvoorbeeld de cijfers over waarvan de ouders Jespo kennen. Daarnaast zijn sommige zaken moeilijk te meten. Het is puur uit de inschrijvingsformulieren moeilijk te achterhalen of een kind in armoede leeft. De cijfers van Jespo zijn niet gebaseerd op inkomen maar op woonplaats. Om een beter zicht te krijgen op resultaten van bepaalde acties en deze acties gemakkelijk te kunnen evalueren, zal er nagedacht moeten worden over het registratiesysteem. Jespo zet ook de samenwerking met de VUB verder om in de toekomst een beter beeld te krijgen van de organisaties.

3.3. Heeft Jespo zijn doel bereikt?

Is Jespo nu een organisatie waar er continue aandacht is voor diversiteit en waar diversiteit geïntegreerd is in de organisatie?

De participatie van kinderen uit kansengroepen bij Jespo is de afgelopen drie jaar aanzienlijk gestegen. Dat blijkt uit cijfers van het participatieonderzoek van de VUB. Zo bleek namelijk dat het aandeel allochtone deelnemers tussen 2007 en 2010 met 11% gestegen is. In 2007 was 35,6% van allochtone afkomst, in 2010 was dit al 46,6%. Sinds 2009 is zelfs de toename allochtone kinderen en jongeren groter dan de toename

autochtone kinderen en jongeren binnen het aanbod van Jespo. Ook het aandeel kansarme deelnemers is gestegen tegenover 2007. In 2010 deden 2,8% meer kansarme jongeren mee aan het aanbod van Jespo dan in 2007. Het aandeel kansarme jongeren is gestegen van 6,3% naar 9,1%. Dat het participatieproject een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan het diverser worden van het deelnemersbestand werd aangetoond.

Het diverser worden van dit deelnemersbestand is ook en voornamelijk een gevolg van het imago dat Jespo de afgelopen drie jaar heeft opgebouwd. Dankzij de vele samenwerkingen met doelgroeppartners op verschillende niveaus en op verschillende vlakken, is **Jespo duidelijk naar buiten gekomen als een organisatie die open staat voor iedereen**, ongeacht zijn of haar achtergrond of sociaal-economische status. Vragen naar samenwerkingen vanuit sociale- en zelforganisaties zijn hiervan een rechtstreeks resultaat.

Als we teruggrijpen naar de drie componenten van de hoofddoelstelling, met name continue aandacht voor diversiteit, diversiteit integreren in de werking en diversiteit bij deelnemers en deelhebbers kan het volgende worden geconcludeerd.

Aandacht voor diversiteit staat meer dan ooit op de agenda. Diversiteit en participatie van kansengroepen is echter een dynamisch proces waarbij steeds moet worden ingespeeld op nieuwe noden en behoeften. Huidige initiatieven en acties moeten worden blijven geëvalueerd en worden aangepast indien nodig.

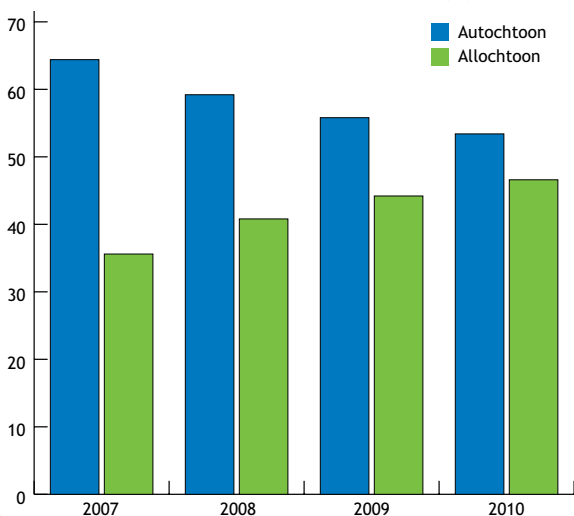
Diversiteit zit vandaag geïntegreerd in de werking, maar het zal een uitdaging worden om nog meer personen te betrekken bij dit noodzakelijk veranderingsproces. Het is ook belangrijk dat bepaalde acties en initiatieven verder worden gezet en worden 'overgeheveld' naar de reguliere werking van Jespo in functie van de duurzaamheid.

Tot slot kunnen we zeggen dat er vooral aandacht is besteed aan het bereiken van deelnemers uit de doelgroep. Er zijn wel enkele vrijwilligers spontaan ingestroomd via het OCMW en Servicepunt Vrijwilligers, maar niet voldoende om te kunnen zeggen dat diversiteit ook geïntegreerd werd in het deelhebbersveld. Wil Jespo dit bereiken, zal er meer ingezet moeten worden op het creëren van een meer

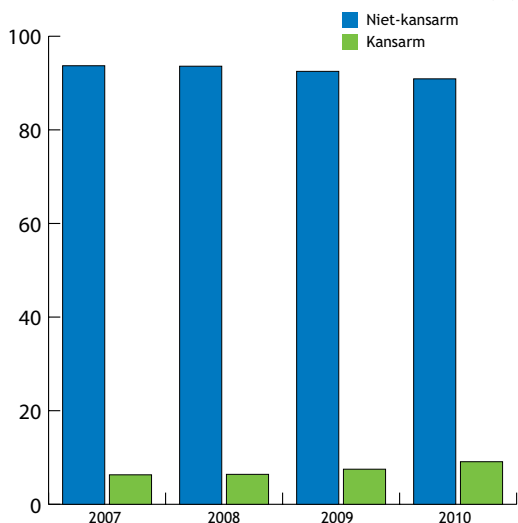
divers vrijwilligersbestand én meer diversiteit bij de professionele werknemers.

We kunnen dan ook besluiten dat Jespo **goed op weg** is om een organisatie te worden waar er continue aandacht is voor diversiteit en waar diversiteit geïntegreerd is in de organisatie, zowel in het deelnemers- als deelhebbersveld. Het zal nu een kwestie zijn om het genomen pad verder te blijven bewandelen en nu meer te gaan inzetten op het behoud van de kansengroepen binnen de organisatie. Toeiden is één zaak, behouden is er een andere. Het project 'Jespo+: alle jeugd krijgt sportkansen' is dan ook een logisch vervolg om deze doelstelling te gaan realiseren.

Participatie naar etniciteit 2007-2010 (%)

Participatie naar kansarmoede 2007-2010 (%)

Deel 3

Jespo+: Alle jeugd krijgt sportkansen

1. INLEIDING

Tijdens het project ‘Jespo spo(o)rt aan’ merkte Jespo op dat er nog steeds een kloof is tussen het bereiken van de doelgroep en het effectief langdurig participeren aan het sportaanbod. Jespo wil de kinderen meer ondersteuning en begeleiding bieden wanneer ze zich aansluiten bij een sportgroep om de langdurige sportparticipatie te bevorderen. Dit wil Jespo doen onder de vorm van trajectbegeleiding uitgevoerd door vrijwilligers. Dit project kreeg de naam ‘Jespo+: Alle jeugd krijgt sportkansen’.

Jespo laat zich voor dit concept van trajectbegeleiding inspireren door **Buurtsport Antwerpen**. Zij begeleiden namelijk kinderen (en volwassenen) naar een sportclub of -groep en helpen hen praktische drempels overwinnen. Buurtsport Antwerpen werkt met professionele trajectbegeleiders. Samen met een stuurgroep maakt Jespo de vertaalslag van een professionele setting naar een semiprofessionele setting waarin de trajectbegeleiding van ‘Jespo+’ zal doorgaan. De stuurgroep bestaat uit de volgende partners: Buurtsport Antwerpen, De8, Onthaalbureau Inburgering Antwerpen en Steunpunt Vrijwilligers.

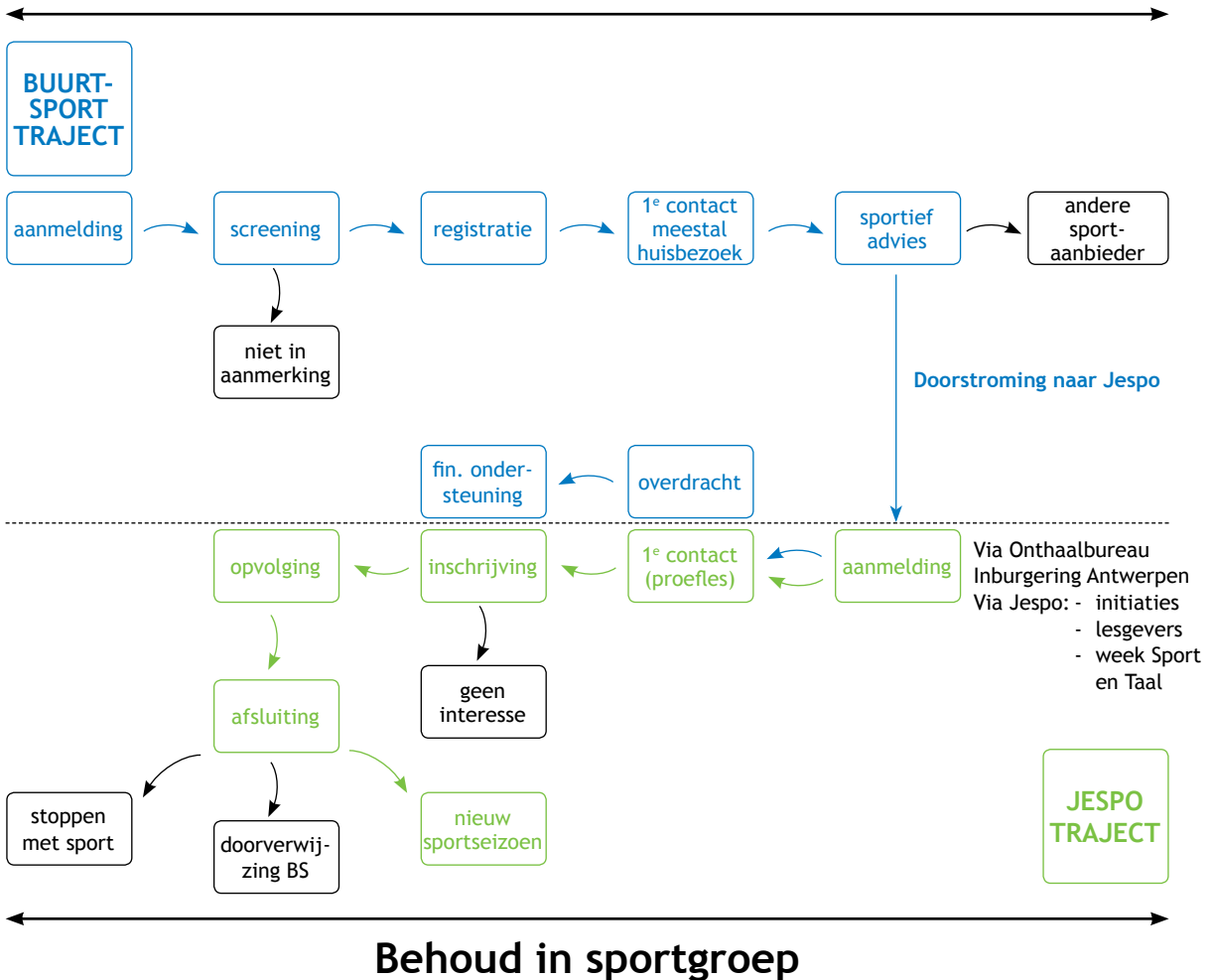
Het project ‘Jespo+’ richt zich in de eerste plaats op **langdurige sportparticipatie** van kinderen uit kansengroepen die reeds zijn toegeleid naar het sportaanbod. Het huidige participatiebeleid zal

verder worden gecontinueerd, waardoor ook het bereiken van de doelgroep en het toeleiden naar het sportaanbod een belangrijk aandachtspunt blijft. Jespo blijft de volgende jaren actief werken aan continue aandacht voor diversiteit.

Hoewel het concept ‘Jespo+’ gebaseerd is op ervaringen uit de praktijk, zowel de eigen ervaringen opgedaan tijdens het participatieproject als de ervaringen van Buurtsport Antwerpen, blijft dit een theoretisch concept. Jespo+ zal vanaf juni 2012 in de praktijk worden omgezet. Alvorens we het concept ‘Jespo+’ beschrijven, lichten we de trajectbegeleiding van Buurtsport Antwerpen in een professionele setting toe.

Toeleiding

2. BUURTSPOORT ANTWERPEN - INDIVIDUELE TRAJECTEN NAAR EEN SPORTAANBOD

De algemene doelstelling van Buurtsport Antwerpen is maatschappelijk kwetsbare bewoners van de stad Antwerpen laten deelnemen aan sportactiviteiten en zo hun welzijn verhogen. Buurtsport Antwerpen maakt hiervoor gebruik van een programma dat bestaat uit **Buurtsport in aandachtswijken**, **trajectontwikkeling Buurtsport**, **buurtsporthallen** en een **uitleendienst**.

Buurtsport in aandachtswijken heeft in tien wijken in Antwerpen een wijkinformatiepunt sport en een wijkgericht aanvullend sportaanbod. Buurtsport in Aandachtswijken ondersteunt ook buurtbewoners, professionele partners, sociaal-culturele verenigingen en opstartende sportverenigingen uit de wijk bij het opzetten van een wijkgericht sportaanbod.

Trajectontwikkeling Buurtsport begeleidt cliënten via individuele trajecten naar een sportaanbod en werkt naschools intensieve sporttrajecten en een fietschool uit. Via sociale economie zet het in op het opleiden van langdurig en laaggeschoolde werklozen tot sport- en fietsmonitor.

Via de **buurtsporthallen** en de **uitleendienst** stelt Buurtsport Antwerpen sportinfrastructuur en sportmateriaal prioritair ter beschikking van organisaties en buurtbewoners uit de wijk.

2.1. Individuele trajecten naar een sportaanbod

Buurtsport Antwerpen stelde vast dat informatie-verstrekking alleen niet voldoende is om de belangrijkste drempels die maatschappelijk kwetsbare doelgroepen ervaren weg te werken. Voorbeelden van deze drempels zijn: de kennis van het Nederlands, toegankelijkheid en geografische ligging van de sportaccommodaties, de administratieve en financiële vereisten en de thuissituatie.

Via de individuele trajecten ondersteunt Buurtsport Antwerpen daarom hun cliënten bij het zoeken van en het begeleiden naar een geschikt sportaanbod.

2.1.1. Setting - profiel trajectbegeleiders

Buurtsport Antwerpen zet in op tien aandachtswijken¹ namelijk: Luchtbal, Oud-Merksem, Deurne Noord, Antwerpen Noord, Oud-Borgerhout, Oud-Berchem Groenenhoek, Antwerpen Centrum, Linkeroever, Kiel en Hoboken. Per twee aandachtswijken is er één trajectbegeleider die instaat voor de individuele begeleidingen naar het sportaanbod. De trajectbegeleider heeft ook in beide wijken een bureau.

¹ Een aandachtswijk is een wijk waar een grote concentratie van mensen woont in een sociaal-economische achterstandpositie.

Sinds 1 februari 2012 is er een extra trajectbegeleider die zich specifiek inzet voor het Onthaalbureau Inburgering Antwerpen. Dit omwille van het grote aantal doorverwijzingen. Deze werkt niet wijk- maar organisatiegericht.

In het totaal beschikt Buurtsport Antwerpen over zes voltijds trajectbegeleiders die 60% van hun tijd besteden aan individuele trajecten naar een sportaanbod. Het merendeel van de trajectbegeleiders heeft een sociale opleiding genoten en is in de vrije tijd gepassioneerd met sport bezig. Er zijn ook trajectbegeleiders met een sportieve opleiding en met een duidelijk maatschappelijk engagement. Beide profielen hebben daardoor voeling voor diversiteit in de breedste betekenis.

2.1.2. Werkwijze

Tijdens een individueel traject naar een sportaanbod worden **6 fasen** doorlopen:

- Aanmelding
- Screening
- Registratie
- Eerste contact
- Sportief advies
- Ondersteuning
- Opvolgen en afsluiten van dossiers

Aanmelding

Collega's Buurtsport in Aandachtswijken en sociale partners uit de stad Antwerpen verwijzen cliënten door voor een **individueel traject naar een sportaanbod**. Sporadisch wijst ook een sportaanbieder een cliënt door. Bij een doorverwijzing voor een individueel traject is het belangrijk dat de partner of de sportaanbieder het profiel kent van de cliënten die in aanmerking komen, bekend is met de werkwijze van Buurtsport Antwerpen en **relevante informatie over de cliënt** ter beschikking stelt.

Door de individuele trajecten naar een sportaanbod is het netwerk van Buurtsport Antwerpen enorm uitgebreid. Vooral met sociale partners die ook individueel met cliënten en gezinnen werken.

De cliënten hebben vaak hetzelfde **profiel**. Ze kennen de weg niet binnen het grote sportaanbod of ervaren veel drempels, maar ze zijn allen gemotiveerd om te sporten. Enkel cliënten die in een wijk wonen waar Buurtsport Antwerpen actief is, komen in aanmerking voor trajectbegeleiding. Mensen uit andere wijken kunnen alleen trajectbegeleiding krijgen na een doorverwijzing van het Onthaalbureau Inburgering Antwerpen.

Screening

Het is uiteindelijk de trajectbegeleider die bepaalt of het traject wordt opgestart. De begeleider controleert of de cliënt in een wijk woont waar Buurtsport Antwerpen actief is en vraagt indien nodig

extra informatie op bij de doorverwijzende partner.

Indien een cliënt niet aan de voorwaarden voldoet, geeft de trajectbegeleider enkel gerichte informatie aan de doorverwijzende partner. De partner kan dan zelf het traject naar een sportaanbod begeleiden.

Registratie

Vanaf het moment dat de trajectbegeleider beslist om de begeleiding op te starten, registreert hij de persoonsgegevens van de cliënt in een **database**. Ook de andere stappen van de individuele begeleiding worden in die database geregistreerd.

Het eerste contact

Het **eerste contact** gebeurt bij voorkeur via een **huisbezoek**. De trajectbegeleider krijgt hierdoor een goed beeld over de actuele situatie van de cliënt. Het huisbezoek stimuleert ook de vertrouwensband.

Als doorverwijzende partners ook huisbezoeken afleggen, dan wordt de eerste afspraak bij voorkeur samen gemaakt. Zo is de partner de trajectbegeleider introduceren. De partner is tevens een bron van informatie.

Bij cliënten die bijvoorbeeld gekend zijn om hun verbale- of fysieke agressie of omwille van het uiten van ongewenste intimiteiten, gebeurt het eerste contact nooit via een huisbezoek. Dit om de veiligheid van de trajectmedewerkers te garanderen. Als alternatief kan de trajectbegeleider dan een afspraak

maken bij de doorverwijzende partner zelf op een gekende openbare plaats in de leefomgeving van de cliënt. Andere opties zijn dat de trajectbegeleider een huisbezoek in duo aflegt of dat er wordt afgesproken op het bureau van de trajectbegeleider.

Tijdens het eerste contact wordt de **sportvraag** verduidelijkt, de drempels worden in kaart gebracht en de motivatie wordt getoetst. Vooral bij kinderen blijkt de sportvraag niet altijd duidelijk te zijn. Bij kinderen kan het gebeuren dat de sportvraag niet duidelijk is. Tijdens het gesprek probeert de trajectbegeleider samen met het kind de sportvraag te specificeren. De trajectbegeleider stelt enkele eenvoudige vragen om het gesprek te openen, zoals: “Sport je liefst in groep of liever alleen?”; “Doe je het liefst duw- en trekspelen of speel je liever met een bal?”. Een andere mogelijkheid is om het kind in te schrijven in een omnisportkamp om nadien via een opvolgmoment na te gaan welke sport hij of zij het leukste vond en wil beoefenen.

De trajectbegeleider informeert tijdens het eerste gesprek ook naar de gezin- en werksituatie, vervoersmogelijkheden, taalbarrières, netwerkcontacten en vroegere sportervaringen.

Hoewel partners enkel gemotiveerde cliënten doorverwijzen, is het nodig dat de trajectbegeleider verder aandacht aan de **motivatie van de cliënt** besteedt. Soms komt de trajectbegeleider namelijk bij cliënten waar het kind zeer gemotiveerd is om

te sporten, maar van wie de ouders onvoldoende inspanning willen leveren. Een traject met kinderen staat of valt echter met de inbreng van de ouders. De trajectbegeleider spreekt de ouders aan op hun verantwoordelijkheid om dit traject mee tot een goed einde te brengen.

Het **tweede contact** verloopt bij voorkeur **op kantoor** omdat de trajectbegeleider zo bijkomende gegevens snel via internet kan opzoeken. Daarnaast vormt deze verplaatsing een bijkomende motivatietoets en biedt het de mogelijkheid aan cliënten om de kantoren van Buurtsport Antwerpen in de wijk te leren kennen.

Sportief advies + keuze cliënt

Op basis van alle geïnventariseerde gegevens, adviseert de trajectbegeleider de cliënt over de verschillende **sportmogelijkheden**. Er wordt dan vooral aandacht besteed aan **sportaanbod dat voldoende laagdrempelig** is, zoals het aanbod dat dichtbij en goedkoop is, weinig voorkennis vereist en georganiseerd wordt door een organisatie met oog voor diversiteit en het individu.

Dit soort aanbod is vaak haalbaarder voor gezinnen met een moeilijker gezinsorganisatie en vormt tevens een goede eerste opstap naar eventueel verder sporten in clubverband. Dit aanbod situeert zich ondermeer binnen het eigen buurtsportaanbod, het aanbod van Jespo, het sportaanbod van sociale partners in de wijk, bijvoorbeeld in de diensten- en ontmoetingscentra en het jeugdwerk.

Indien mogelijk geeft de trajectbegeleider meerdere suggesties. Hij informeert de cliënt over de voor- en nadelen van een bepaalde optie en de **verwachtingen van de sportaanbieder**. Mogelijke verwachtingen van een sportaanbieder zijn: op tijd komen, ouders zorgen voor het vervoer tijdens uitwedstrijden, tijdig het lidgeld betalen, tennies wassen, verwittigen als men niet kan komen trainen of enkele malen per jaar mee instaan voor de cafetaria. Het is uiteindelijk de cliënt zelf die een keuze maakt, rekening houdend met zijn of haar prioriteiten.

Als de cliënt een keuze heeft gemaakt, zorgt de trajectbegeleider voor een afspraak bij de sportaanbieder om eerst enkele **proeflessen** te volgen. Voor de meeste sportaanbieders is dit geen probleem.

Ondersteuning

Het uitgangspunt is dat de trajectbegeleider de cliënt begeleidt in het **overbruggen van de drempels** die hij ervaart met het oog op langdurig zelfstandig sporten.

Mogelijke drempels waarbij de trajectbegeleider ondersteuning biedt, zijn helpen met vertalen, het vinden van de sportlocatie, de inschrijving en de gezinsorganisatie.

• **Taalondersteuning**

Een goede communicatie tussen cliënt en sportaanbieder of tussen cliënt en trajectbegeleider is

onontbeerlijk om tot een goed traject te komen. Van alle cliënten spreekt 38% geen of heel slecht Nederlands en is 1 op 5 een nieuwkomer. Binnen het eigen team van trajectbegeleiders is er kennis van het Engels, Frans, Duits, Arabisch en Spaans. Als de kennis van een trajectbegeleider of sportaanbieder dan toch nog onvoldoende is voor een goede communicatie), zorgt de trajectbegeleider voor taalondersteuning. De trajectbegeleider kan hiervoor een netwerkcontact van de cliënt inzetten (dit is evenwel niet altijd ideaal wanneer het gaat om vertrouwelijke gegevens), de doorverwijzende partner betrekken, gebruik maken van de telefonische tolkdienst van de Vlaamse Gemeenschap (Babel) of de tolkdienst van de stad Antwerpen inzetten.

- ***Ondersteuning bij het vinden van de sportlocatie***

Sommige clubs zijn, ondanks een goede wegbeschrijving, toch moeilijk te vinden voor de doelgroep. Sommige cliënten komen immers nauwelijks buiten hun wijk en zijn onzeker over het vervoertraject indien het sportaanbod buiten de wijk ligt. Ze hebben soms ook niet de vaardigheid om de weg te vragen als het nodig is. De trajectbegeleider legt het traject dan samen met de cliënt af, zodat deze het dan nadien zelfstandig kan doen.

- ***Ondersteuning bij het inschrijven.***

Trajectbegeleiders ondersteunen hun cliënten bij het inschrijven aan een sportaanbod. Dit doet de trajectbegeleider ondermeer door:

- de proeflessen samen te evalueren. Voldeed het sportaanbod aan de verwachtingen van de cliënt? Wat vond de cliënt goed en wat vond men minder goed? Wil de cliënt hiermee verder? Zijn er toch nog moeilijkheden? Na een positieve evaluatie kan de cliënt zich dan inschrijven voor het sportaanbod.
- het mee verwerken van de administratie. Bijvoorbeeld door het invullen van aanvraagformulieren voor een reguliere tegemoetkoming, zoals bijvoorbeeld vanwege het OCMW of de mutualiteit.
- op zoek te gaan naar financiële oplossingen indien de cliënt problemen heeft om het lidgeld te betalen en niet in aanmerking komt voor reguliere tegemoetkomingen. De trajectbegeleider kan dan pleiten voor: een afbetalingsplan bij de sportaanbieder, een tegemoetkoming bij de doorverwijzende partner, het voorfinancieren van het bedrag via Buurtsport Antwerpen en dit via een afbetalingsplan terug te vorderen of een bijdrage van Buurtsport Antwerpen (de bijdrage bedraagt maximaal 50% van de kostprijs met een maximum van 100 €). Daarnaast kan er mee op zoek gegaan worden naar betaalbaar sportmateriaal door bijvoorbeeld navraag te doen naar tweedehands- of uitleenmateriaal bij de sportaanbieder, doorverwijzen naar winkels of materiaal dat Buurtsport zelf heeft verzameld tegen lage kostprijs of gratis ter beschikking te stellen.

- ***Ondersteuning bij de gezinsorganisatie***

Organisatorisch komt er heel wat kijken bij gezinnen met meerdere kinderen. Kinderen brengen naar

en afhalen van het sportaanbod, vervoer voor wedstrijden op verplaatsing, de maaltijden van het gezin aanpassen aan de trainingsmomenten van de kinderen, arbeidstijden die samenvallen met de sporturen, enz. De trajectbegeleider kan enkele voorstellen doen om de organisatie van het gezin mee af te stemmen op het sportaanbod. Indien er sprake is van een structureel probleem dat coaching en begeleiding vereist, wordt dit teruggekoppeld naar de doorverwijzende partner. Als de cliënt niet door een sociale partner is doorverwezen, verwijst de trajectbegeleider het gezin door naar een sociale partner in functie van de specifieke behoeften.

Opvolgen en afsluiten van dossiers

De trajectbegeleider houdt elk dossier **minstens 1 maand actief** lopende. De periode van opstart is de meest intense periode. De trajectbegeleider sluit nooit een dossier af voordat de inschrijving, inclusief het financiële en administratieve rond zijn. Indien de inschrijving veel op voorhand gebeurt van de aanvang van de lessen, sluit de trajectbegeleider het dossier ten vroegste af na de eerste proefles. Een dossier kan altijd terug worden opgenomen op vraag van de cliënt, partners of sportclub.

Niet alle trajecten zijn even intensief. Dit hangt af van hoeveel en welke drempels de kinderen en de ouders ervaren.

Case

Een trajectbegeleider van Buurtsport Antwerpen brengt één van haar trajecten in beeld:

Dagcentrum 'De Steiger' contacteert mij met de vraag of ik een alleenstaande moeder met 3 kinderen kan helpen bij haar zoektocht naar een geschikt sportaanbod voor haar dochter. De kinderen hebben alle drie gedragsproblemen. Het gezin woont op een klein appartementje in de wijk Luchtbal. De moeder werkt ad interim maar zij heeft het financieel niet breed. Via het dagcentrum probeert ze wat structuur in haar gezinsleven te krijgen. Ze wil ondermeer een zinvolle sportieve vrijetijdsbesteding voor haar kinderen.

Ik maak een afspraak met de begeleiders om samen een huisbezoek te doen zodat ik kan kennismaken met het gezin, gerichte vragen kan stellen om de sportvraag te verduidelijken en observeren hoe de gezinssituatie (-organisatie) in elkaar steekt. De dochter in kwestie heet Jessey en is 6 jaar. Het is een mondig, stoer meisje. Ze vraagt naar skateboarden en acrobatie/gymnastiek. Op het einde van het gesprek heb ik voldoende informatie over het gezin om op zoek te gaan naar de mogelijke opties voor Jessey.

Terug op kantoor begin ik te bellen en te mailen met enkele turn- en skateboardclubs. Ik breng alle informatie met de voor- en nadelen van elke

optie in kaart. Ik stippel het vervoerstraject met het openbaar vervoer uit en bekijk wat haalbaar is in functie van de uren van het dagcentrum en het tijdsbestek van de moeder. Ook mogelijke kortingen en financiële drempels in verband met lidgelden bestudeer ik vooraf.

Ik maak telefonisch een nieuwe afspraak met de moeder, Jessej en de begeleidster op het dagcentrum. We bekijken alle opties met de voor- en nadelen en kiezen er één uit om eens te proberen. Ik maak een afspraak met een turnkring (dichtbij dagcentrum, niet te ver van huis) en ga samen met Jessej en haar mama naar de proeftraining. Dit blijkt een succes te zijn. Zo ga ik de eerste drie trainingen mee om te zien of alles goed verloopt. Ik licht het dagcentrum in over het succes en help vervolgens Jessej in te schrijven voor de laatste anderhalve maand waarin de club nog traint.

Het valt me ondertussen ook op dat ze zeer snel en graag loopt. Ik informeer hen over een atletiekkamp in de zomervakantie en schrijf haar in voor de Antwerpse Sportweken. Zo kan ze ondervinden welke sport ze de leukste vindt en waarvoor we uiteindelijk in september zullen inschrijven.

Het atletiekkamp viel mee, maar Jessej wilde noch in turnen, noch in atletiek verder doen in clubverband. We lieten er enkele maanden over gaan. Toen ik de moeder terug tegenkwam, zei ze dat Jessej wil beginnen met voetbal. Ik zocht

alle voetbalinformatie bij elkaar, maakte een afspraak bij de moeder thuis en samen kozen we er één voetbalclub uit die met het openbaar vervoer gemakkelijk te bereiken was. Ik besprak de clubregels en de verwachtingen tegenover de spelers en de ouders wanneer Jessej lid zou worden.

Ik belde de voetbalclub op om te vragen of ze mocht komen testen. Jessej kon na de kerstvakantie van start. We spraken af op de club zelf en ik stelde hen voor aan de trainer en begeleidde hen tijdens het infogesprek met de jeugdvoorzitter.

De eerste training bleek een groot succes! Het viel snel op dat deze sport haar veel beter ligt dan de vorige 2 sporten.

De groep bestaat uit een goede mix van jongens en meisjes waardoor ze ook zeer snel zich goed voelt om sociaal contact te maken met de andere spelertjes.

Omdat dit de derde poging was en ik vreesde dat Jessej opnieuw zou kunnen afhaken, ben ik ook hier 3 keer mee geweest om haar te observeren en met de moeder te praten. Na de vierde testtraining hielp ik bij de inschrijving en gaf hun begeleidster bij het dagcentrum feedback zodat ook zij hierop kunnen inspelen.

De komende periode zal ik Jessej en de mama met regelmaat opvolgen en hopelijk blijft ze aan het voetballen.

2.2. Cijfers 2011

In 2011 startte Buurtsport Antwerpen 534 trajecten op.

2.2.1. Profiel cliënten trajectbegeleiding

Hoewel meer dan de helft van de cliënten de Belgische nationaliteit bezit (zie grafiek 1), is slechts 7% van Belgische afkomst (zie grafiek 2). Qua etnische afkomst is de Marokkaanse gemeenschap het sterkst vertegenwoordigd (27%). Opvallend is ook dat 7% van Afghaanse origine is. Buurtsport Antwerpen bereikt een zeer divers publiek, namelijk 55 verschillende nationaliteiten. Op basis van etnische afkomst komt Buurtsport Antwerpen aan 69 verschillende bevolkingsgroepen.

Als we de cliënten indelen in leeftijdscategorieën (zie grafiek 3), zien we dat 70% jonger is dan 18 jaar. Het merendeel van de jongeren is tussen de 6 en 12 jaar.

Twee-oudergezinnen zijn met 61% het sterkst vertegenwoordigd. 36% van de gezinnen heeft 2 kinderen en 25% heeft 3 kinderen (zie grafiek 4). 70% van de cliënten spreekt redelijk of goed Nederlands. 23% is cliënt van het OCMW.

83% van de cliënten verplaatst zich dagelijks te voet in de wijk. 60% geeft aan dit in combinatie te doen met het openbaar vervoer. 30% maakt ook gebruik van de fiets en slechts 13% verplaatst zich per auto.

Een aanbod in de wijk of een goed bereikbaar aanbod met het openbaar vervoer is dan ook een vereiste in een individueel begeleidingstraject.

2.2.2. Doorverwijzingen

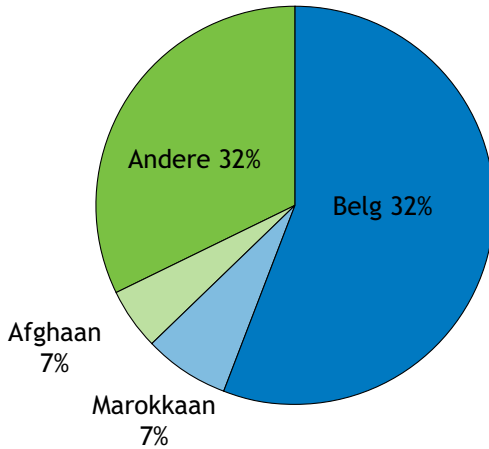
Het Onthaalbureau Inburgering Antwerpen is de grootste doorverwijzer (20%), gevolgd door Buurtsport zelf (17%). Het Jeugdinterventieteam van de stad Antwerpen staat met 8% op de derde plaats. Dan volgen het Ontmoetingscentrum NOVA en het Rode Kruis Vlaanderen. In totaal zijn er 56 verschillende partners geregistreerd.

2.2.3. Contactmomenten

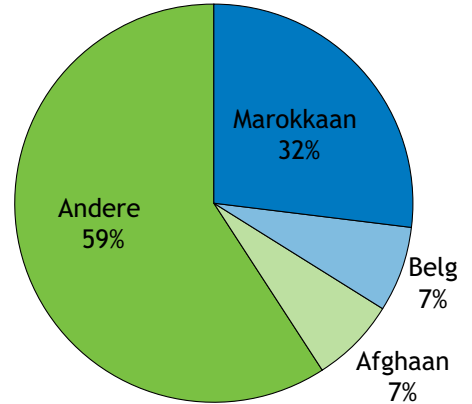
Trajectmedewerkers hebben in 2011 in totaal 400 huisbezoeken afgelegd, 314 keer afgesproken bij de partner ter plaatse en 271 cliënten op bureau ontvangen. Dit zijn in totaal 985 persoonlijke contacten. Daarnaast werden 653 contacten geregistreerd via telefoon, mail en brief. Dat is iets meer dan gemiddeld 3 contacten per cliënt.

Niet alle contacten worden geregistreerd. Enkel de meest formele contacten worden opgetekend. Trajectbegeleiders hebben meerdere cliënten die in dezelfde club sporten. Bij een bezoek aan die club informeert de trajectbegeleider zich ineens over al deze cliënten. Soms belt de trajectbegeleider een cliënt op ter herinnering van een afspraak. Dit contact wordt meestal niet geregistreerd.

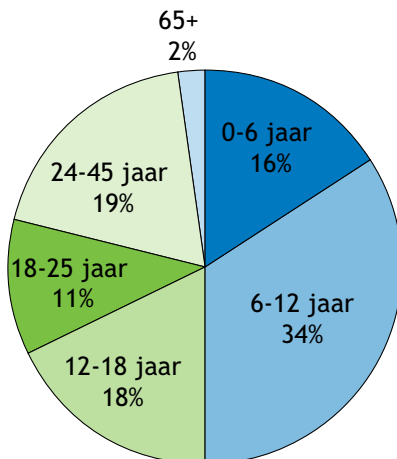
Grafiek 1: Nationaliteit cliënten

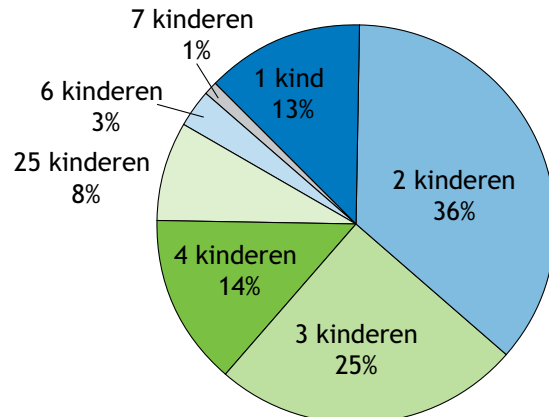
Grafiek 2: Etnische afkomst cliënten

Grafiek 3: Leeftijd cliënten

Grafiek 4: Aantal kinderen per gezin

2.2.4. Inschrijvingen

In 2011 realiseerden de trajectmedewerkers 264 inschrijvingen. Dit wil zeggen dat 1 op 2 cliënten zich inschreef in een aanbod. 43% van de inschrijvingen waren verspreid over verschillende sportclubs waarvan 20 % bij Jespo. 35% van de inschrijvingen waren voor een aanbod van de eigen werking (vzw Antwerpen Sportstad). 22% van de inschrijvingen resulteerde in een 10-beurtenkaart of een jaarabonnement bij een fitnesscentrum. In totaal werden er 45 verschillende sportaanbieders geregistreerd. Onder de 45 verschillende sportaanbieders waren de meest populaire de vechtsportclubs en de voetbalclubs.

2.2.5. Onderzoek

Uit een onderzoek uitgevoerd in 2010 bij 188 cliënten, bleek dat 102 cliënten (52%) na meer dan 1 jaar nog steeds ingeschreven waren in een sportclub en dat 58 cliënten (29%) zich hadden uitgeschreven. 28 cliënten (19%) konden niet meer worden getraceerd.

Er werd gepeild naar de oorzaak van de uitschrijvingen. Opvallend was dat 34% aangaf nood te hebben aan extra ondersteuning. Het opzetten van een semi-professioneel trajectbegeleiding binnen Jespo zou dan ook een meerwaarde kunnen betekenen.

3. JESPO+: ALLE JEUGD KRIJGT SPORTKANSEN

‘Jespo+: Alle jeugd krijgt sportkansen’ is de naam van het project waarmee Jespo wil benadrukken dat kansengroepen in Antwerpen (Vlaanderen) extra ondersteuning nodig hebben om te kunnen (blijven) participeren aan het reguliere sportaanbod. De ‘+’ staat voor de **extra ondersteuning** van die deelnemers. Jespo heeft op basis van haar ervaringen binnen het project ‘Jespo spo(o)rt aan’, een kloof vastgesteld tussen het bereiken van de doelgroep en hen effectief (blijvend) te laten participeren. Om deze kloof te overbruggen, wil Jespo **vrijwilligers** inzetten. Door **persoonlijke en intensieve begeleiding** van de trajectbegeleiders wil Jespo zoveel mogelijk drempels wegwerken.

Er is een onderscheid tussen de trajectbegeleiding van Buurtsport en die van Jespo. Buurtsport Antwerpen legt de nadruk op de sportkeuze van de kinderen en de toeleiding naar de sportgroepen en clubs terwijl ‘Jespo+’ als belangrijkste doel heeft kinderen tijdens het sportseizoen te ondersteunen met oog op langdurige sportparticipatie bij voorkeur bij Jespo.

Voor het project ‘Jespo+’ heeft Jespo twee **doelstellingen** geformuleerd:

- *Een verhoogde duurzame participatie van kansengroepen*
Door een intensievere begeleiding naar het bestaand regulier sportaanbod van Jespo en beter opvolging van de doelgroep, streeft Jespo naar een verhoogd blijvende (duurzame) participatie na van de kansengroepen van zodra ze in de sportgroep terecht zijn gekomen.
- *Opbouw van kennis en expertise met trajectbegeleiding door vrijwilligers in de sportsector*
Het trajectbegeleidingsysteem van Buurtsport Antwerpen (professionele context) vertalen en toepassen naar een hanteerbaar, realistisch en noodzakelijk instrument in een semi-professionele (Jespo) en vrijwillige context (sportgroepen)

Om het project vorm te geven en beroep te doen op de aanwezige expertise in Antwerpen met betrekking tot trajectbegeleiding, werd een nieuwe **stuurgroep** opgestart. Daarin nemen Buurtsport Antwerpen,

De8 vzw, Onthaalbureau Inburgering Antwerpen en Servicepunt Vrijwilligers deel. Uiteraard wordt er ook verder samengewerkt met de prioritaire partners van het project 'Jespo spo(0)rt aan'.

3.1. Een verhoogde langdurige sportparticipatie van kansengroepen

3.1.1. Trajectbegeleiding doorheen het sportseizoen

Een traject duurt normaal één sportseizoen en bestaat uit **5 stappen**:

- Aanmelding
- Eerste contact
- Inschrijving
- Opvolging
- Afsluiting

Bij een lessenreeks (10 lessen) verandert er niet veel aan dit schema maar zullen er minder contactmomenten zijn.

Aanmelding

Kinderen kunnen via verschillende kanalen naar de trajectbegeleiding van Jespo doorverwezen worden. De belangrijkste is de doorstroming via **Buurtsport**. Als kinderen via Buurtsport doorstromen naar Jespo, vindt er een overdracht plaats tussen de Buurtsportmedewerker en de trajectbegeleider van Jespo tijdens de eerste proefles van het kind.

Kinderen kunnen ook via **andere kanalen** tot bij trajectbegeleiding van Jespo komen:

- Cursisten van de inburgeringscursus van het Onthaalbureau Inburgering Antwerpen kunnen hun kind na de infosessie van Jespo meteen inschrijven. Deze kinderen komen in aanmerking voor de trajectbegeleiding. Kinderen die zich na een initiatie of activiteit van Jespo inschrijven, komen automatisch in aanmerking voor de trajectbegeleiding. De kinderen die deelnemen aan de week Sport en Taal en die buiten de aandachtswijken van Buurtsport vallen, worden na deze week gecontacteerd door de trajectbegeleiders van Jespo. De kinderen die in een aandachtswijk van Buurtsport wonen, worden in contact gebracht met een Buurtsportmedewerker.
- Een **lesgever** kan ook aangeven dat een kind extra begeleiding nodig heeft. Na een eerste telefonisch contact met de ouders, gaat de trajectbegeleider naar de sportgroep voor een gesprek met de ouders.

Eerste contact

Voor kinderen die doorstromen via Buurtsport zijn er al enkele drempels weggewerkt. De Buurtsportmedewerker heeft op voorhand de financiële en enkele praktische drempels zoals vervoer of lidgeld weggewerkt of verkleind. De buurtsportmedewerker is meestal de eerste les aanwezig om het kind en de ouders op te vangen

en wegwijs te maken. Buurtsport verwacht dat de ouders zeker de eerste les hun kind begeleiden naar de sportgroep.

De trajectbegeleider van Jespo is ook aanwezig de **eerste sportles** van het kind. Dit is het ideale moment voor de overdracht van Buurtsport naar Jespo. Buurtsport geeft op voorhand achtergrondinformatie over de deelnemer door aan de trajectbegeleider over onder andere de motivatie van de deelnemer, doorverwijzing van andere organisaties en de gezinssituatie.

Voor kinderen die via andere kanalen instromen, zal de trajectbegeleider nog meer drempels moeten wegwerken. Indien het gezin geen andere begeleiding heeft, wordt er van de trajectbegeleider bijvoorbeeld verwacht dat ze op voorhand het vervoer uitstippelen. Ook nu is de trajectbegeleider de eerste proefles van het kind aanwezig.

Tijdens het eerste contact stelt de trajectbegeleider zich voor aan de ouders en het kind. De trajectbegeleider licht de begeleiding toe en verduidelijkt zijn **verwachtingen** naar de ouders en het kind. Ook de verwachtingen van het kind en zijn ouders worden besproken.

Inschrijving

Als de proefles een succes is en het kind beslist met deze sport door te gaan, wordt de inschrijving verder in orde gemaakt. Het traject van Buurtsport en van Jespo overlappen tijdens de periode van de inschrijving. Als een gezin in aanmerking komt voor een tegemoetkoming van het OCMW, volgt de

buurtsportmedewerker dit op. Als kinderen via andere kanalen instromen, zal de trajectbegeleider van Jespo de betaling en eventuele tegemoetkomingen van het OCMW opvolgen.

Als een deelnemer geen recht heeft op een tegemoetkoming van het OCMW, maar wel moeilijkheden ervaart met de betaling van het lidgeld, signaleert de trajectbegeleider dit aan de participatiemedewerker. Er wordt dan eerst intern gezocht naar een oplossing, bijvoorbeeld in de vorm van een betaalplan. Als Jespo geen oplossing vindt voor het financieel probleem van de deelnemer, wordt er contact opgenomen met Buurtsport voor ondersteuning.

Het is echter mogelijk dat het kind de eerder gekozen sport niet leuk vindt. Dan zal de trajectbegeleider van Jespo samen met de ouders en het kind op zoek gaan naar een andere sport binnen Jespo. Als er geen passend aanbod wordt gevonden, verwijst de trajectbegeleider het kind terug naar Buurtsport. Indien het kind via een ander kanaal is ingestroomd, kijkt de trajectbegeleider eerst of het gezin in een aandachtswijk woont alvorens het door te verwijzen naar Buurtsport. Als de familie door een maatschappelijk werker van een andere organisatie begeleidt wordt, brengt de trajectbegeleider deze op de hoogte van de doorverwijzing. Woont het kind niet in een aandachtswijk dan wordt hij verwezen naar een begeleidende maatschappelijk werker of wordt er informatie over andere sporten opgevraagd bij Buurtsport en doorgegeven aan de familie.

Opvolging

Doorheen het sportseizoen neemt de trajectbegeleider **regelmatig contact op met de deelnemer en met de lesgevers**. De trajectbegeleider bezoekt minstens vier keer per jaar de sportgroep om het contact met de deelnemer en de lesgever te onderhouden. Er wordt aan de lesgever gevraagd om problemen te signaleren aan de trajectbegeleider en eventueel aan de participatiemedewerker. Ook de deelnemer of de ouders kunnen de trajectbegeleider contacteren als zij problemen ervaren in de sportgroep.

Jespo maakt een onderscheid tussen 3 soorten problemen: **praktische problemen, motivatieproblemen en sociale en familiale problemen**. Dit onderscheid moet de trajectbegeleiders een soort leidraad geven om de juiste beslissingen te maken in moeilijke situaties.

Praktische problemen zijn zeer vergelijkbaar met praktische drempels. Dit zijn vaak moeilijkheden die de deelnemer en de trajectbegeleider samen kunnen oplossen. Voorbeelden van praktische problemen zijn vervoer, financiën en communicatie. Bij **motivatieproblemen** maken we een onderscheid tussen de motivatie van de deelnemer en van de ouders. Als de deelnemer de sport niet meer leuk vindt dan gaat de trajectbegeleider op zoek naar een andere sport binnen het Jespo-aanbod of wordt het kind doorverwezen naar Buurtsport. Het is een grotere uitdaging als de ouders niet genoeg gemotiveerd zijn om hun kind te steunen bij het sporten. De

trajectbegeleiders zal eerst een gesprek aangaan met de ouders. Daarin worden de verwachtingen van de sportgroep tegenover de ouders nogmaals overlopen. Als dit gesprek niet succesvol is, wordt het gezin doorverwezen naar Buurtsport of de organisatie die hen begeleidt. Tenslotte kunnen er zich ook **sociale en familiale problemen** voordoen. Deze problemen zijn vaak te ingewikkeld om opgelost te worden door de trajectbegeleider van Jespo. De deelnemer wordt dan doorverwezen naar de maatschappelijk werker die hen begeleidt. Als het gezin niet door een andere organisatie begeleidt wordt, zal de trajectbegeleider samen met de participatiemedewerker doorverwijzen naar een organisatie die het gezin kan helpen. Voorbeelden van sociale en familiale problemen zijn agressie en conflicten tussen gescheiden ouders.

Het is belangrijk dat de trajectbegeleider **grenzen** stelt en deze duidelijk communiceert met de deelnemer en het gezin. Het gezin mag de trajectbegeleider niet inschakelen voor problemen die buiten zijn bevoegdheid vallen. Het is de bedoeling dat de trajectbegeleider het gezin op sportvlak ondersteunt. Het is niet verkeerd als de trajectbegeleider het gezin met een klein, niet aan sport gerelateerd probleem helpt, zoals het vertalen van een brief maar de trajectbegeleider moet dan wel duidelijk maken dat zoiets eenmalig is. Bij problemen die buiten de taak van de trajectbegeleider vallen, moet hij het gezin doorverwijzen. Het onderscheid dat gemaakt wordt tussen de verschillende

problemen, helpt de trajectbegeleider om grenzen te trekken en helpt hem sneller te beslissen of de bevoegdheid bij hem ligt of niet.

Er wordt aan iedere trajectbegeleider gevraagd om zijn of haar **acties te registreren**. Zo heeft de participatiemedewerker een duidelijk overzicht van de trajecten, de kinderen die begeleid worden en de acties die worden ondernomen. De trajectbegeleider begeleidt meerdere deelnemers, dus een goed overzicht per deelnemer is nodig. De gegevens uit het registratiesysteem worden na het sportseizoen gebruikt om een evaluatie te maken van de trajecten.

Afsluiting

Normaal gezien duurt een **begeleidingstraject één sportseizoen**. Als het kind na het eerste sportseizoen terug ingeschreven is in een sportgroep of als het kind aangeeft dat hij niet meer wil sporten, wordt de trajectbegeleiding afgesloten. Er kunnen uiteraard uitzonderingen zijn waarbij extra begeleiding wordt voorzien. Dit gebeurt in overleg tussen de participatiemedewerker, de coördinator van Jespo, de vrijwilliger, de deelnemer en de ouders.

De trajectbegeleider spoort zijn deelnemers en hun ouders aan om naar de **Zapperdag** te gaan. De trajectbegeleider kan ervoor kiezen om met de gezinnen samen te gaan. Op de Zapperdag kunnen de kinderen kennismaken met alle sporten binnen het Jespo-aanbod en de lesgevers. Zapperdag is het eerste inschrijvingsmoment van het volgende sportseizoen. De ouders kunnen hun kinderen dus

ter plekke inschrijven. Het is voor de kinderen een voordeel om zich dan in te schrijven, omdat sommige groepen snel volzet zijn, bijvoorbeeld de zwemgroepen. Indien een kind niet naar Zapperdag komt of zich daar niet inschrijft voor een sportgroep, neemt de trajectbegeleider nadien contact op met de ouders. Als het kind nog wil sporten, helpt de vrijwilliger hen nog met de inschrijving.

3.1.2. De trajectbegeleider

Takenpakket trajectbegeleider Jespo

De trajectbegeleider heeft een **flexibel takenpakket**. Er zijn een minimum aantal acties die hij moet uitvoeren, maar daarnaast voelt hij zelf aan hoeveel aandacht en opvolging een deelnemer nodig heeft.

De trajectbegeleider moet de participatiedrempels die de deelnemers en de ouders doorheen het sportseizoen ervaren proberen weg te werken. De trajectbegeleider neemt regelmatig **contact** op met de lesgever, de deelnemer en de ouders van de deelnemer om te polsen naar het verloop van de lessen, maar ook naar de motivatie van de deelnemer. Dit doet hij door minstens 4 keer per jaar een bezoek te brengen aan de sportgroep en door telefonisch contact. Op die manier kunnen eventuele problemen snel opgemerkt en beter opgelost worden.

De trajectbegeleider moet zijn **acties duidelijk registreren** om een goed overzicht te behouden en om later zijn acties te kunnen evalueren.

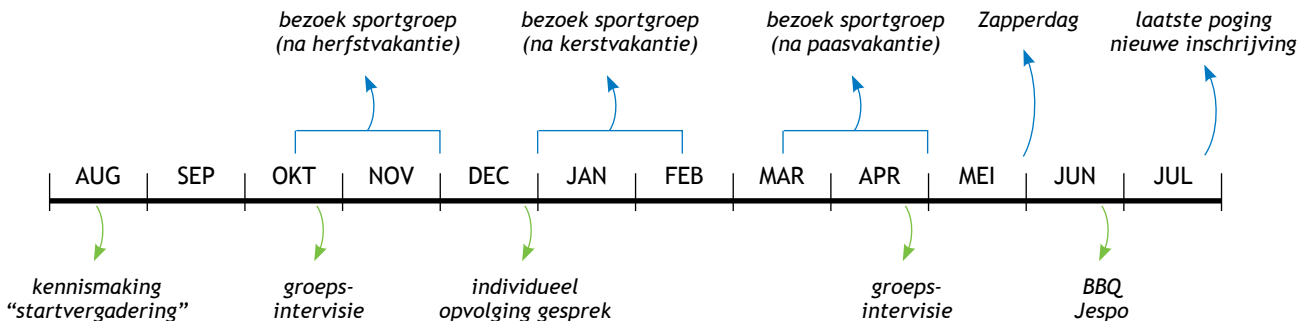
Profiel trajectbegeleider

Een trajectbegeleider moet de Nederlandse taal goed beheersen, zowel gesproken als geschreven. Het kennen van andere talen is een pluspunt. Jespo vraagt aan de trajectbegeleider een engagement van minstens één jaar.

Ervaring in het sociaal werk is een pluspunt, maar het is vooral belangrijk dat de trajectbegeleider sociaal is aangelegd en geëngageerd is om mensen te helpen. Als de trajectbegeleider de sociale kaart niet goed kent, zal de participatiemedewerker hem ondersteunen.

Een trajectbegeleider moet dus duidelijk kunnen communiceren, flexibel en stipt zijn en zelfstandig kunnen werken.

Trajectbegeleiders

Begeleiding duurt normaal gezien 1 sportseizoen

Rekrutering van de geschikte trajectbegeleiders

Het wordt een uitdaging om geschikte kandidaten te vinden. Gelukkig werkt Jespo met partners zoals Servicepunt Vrijwilligers en De8 samen, die ervaring hebben in het vinden van vrijwilligers met dit soort profiel.

Eerst doet Jespo een oproep naar trajectbegeleiders via partners, websites, nieuwsbrieven, hogescholen, enzovoort.

Kandidaten moeten hun cv doorsturen naar de participatiemedewerker. Vervolgens worden ze uitgenodigd op een **individueel gesprek**. Op basis van dit gesprek beslist de participatiemedewerker of de vrijwilliger aan de voorwaarden voldoet.

In augustus worden alle trajectbegeleiders uitgenodigd op een kennismakingsvergadering waar ze meer informatie krijgen over hun taak. Daarnaast krijgen ze ook een korte vorming rond interculturele competenties en komt er een buurtsportmedewerker praten over zijn ervaringen.

Ondersteuning van de trajectbegeleiders

De taak van een trajectbegeleider is uitdagend. Daarom is het belangrijk dat ze goed ondersteund worden. Als coach van de trajectbegeleiders speelt de participatiemedewerker daar een grote rol in. De begeleiding gebeurt op 3 verschillende manieren.

- **Ondersteunende gesprekken:** in groep en individueel
- De mogelijkheid om deel te nemen aan **vormingen**
- **Regelmatig contact** met de participatiemedewerker

Ondersteunende gesprekken

Vier keer per jaar worden de trajectbegeleiders door de participatiemedewerker uitgenodigd op een gesprek. Twee van deze gesprekken gebeuren in groepsverband, de andere twee zijn individueel.

De participatiemedewerker nodigt de trajectbegeleiders uit voor een **individueel gesprek**. Tijdens dit werkgesprek worden problemen met deelnemers besproken en evalueren de participatiemedewerker en de trajectbegeleider de ondernomen acties. De trajectbegeleider formuleert ook de verwachtingen naar de participatiemedewerker op vlak van ondersteuning.

De trajectbegeleiders praten tijdens de **groepsintervisie** samen over hun ervaringen en over de hindernissen die ze zijn tegengekomen tijdens de begeleiding. Samen met de participatiemedewerker zoeken ze naar oplossingen. De intervisiemomenten zijn ook bedoeld om een betere band te scheppen tussen de trajectbegeleiders.

Vormingen

De trajectbegeleiders zijn niet verplicht om **vormingen** te volgen. Ze worden hiertoe wel gestimuleerd. Ze krijgen de gelegenheid om deel te nemen aan de vormingen rond ‘interculturele competenties’ van Buurtsport.

De participatiemedewerker gaat ook op zoek naar andere vormingen die interessant kunnen zijn voor de trajectbegeleiders. Als de trajectbegeleiders zelf vormingen vinden die in de lijn liggen van hun takenpakket, mogen ze dit ook aangeven. De participatiemedewerker kan ook vormingen organiseren voor de trajectbegeleiders. Deze vormingen kunnen door de participatiemedewerker of externen gegeven worden.

Regelmatig contact met de participatiemedewerker Het is de taak van de participatiemedewerker om de trajectbegeleiders te coachen, te ondersteunen en advies te geven. De participatiemedewerker neemt regelmatig contact op met de trajectbegeleiders en volgt hen ook op via het registratiesysteem.

3.2. Opbouw kennis en verspreiding van expertise

Net zoals bij het project 'Jespo spo(o)rt aan' wil Jespo de kennis en ervaringen die ongetwijfeld opgedaan zullen worden, delen. Jespo hoopt met 'Jespo +' het Antwerps sportlandschap en sportclubs die ook op vrijwilligers draaien te stimuleren om deze kennis te gebruiken.

Jespo wil zijn **ervaringen delen** door informatiemomenten te organiseren, advies te verlenen aan sportorganisaties met individuele vragen omtrent de ontwikkelde methodiek en implementatie ervan. Verder zal Jespo deelnemen aan congressen, studiedagen en praktijktafels over participatie van kansengroepen aan de sport en de ontwikkelde methodiek en praktijkervaringen beschikbaar stellen via een specifieke webpagina op de algemene Jespo-website en eventueel via andere interessante (digitale) platformen.

4. EN NU... AAN DE SLAG!

De basis is gelegd. Het project 'Jespo+' is theoretisch uitgewerkt. Tijd om al deze theorie in de praktijk om te zetten. Dat het een uitdaging is, daar wordt niet aan getwijfeld, maar Jespo heeft veel zin om deze uitdaging vol goede moed aan te gaan.

Eerst en vooral is het belangrijk om **geschikte vrijwilligers** te vinden. Dit zal geen gemakkelijke opdracht worden, gezien het specifieke profiel en het uitgebreid takenpakket. De samenwerking met verschillende partners waaronder het Servicepunt Vrijwilligers moet de slaagkansen van deze zoektocht vergroten.

De participatiemedewerker zal doorheen het project voornamelijk fungeren als **coach en ondersteuner van de vrijwillige trajectbegeleiders**. Dit doet zij door persoonlijke gesprekken en groepsinterviews te organiseren, door vaak contact op te nemen met de trajectbegeleiders en door nuttige vormingen

aan te bieden. Tijdens het sportseizoen volgt de participatiemedewerker de acties van de trajectbegeleiders op. De monitoring ervan zal gebeuren aan de hand van het registratiesysteem waardoor evaluatie en bijsturing mogelijk wordt, zowel van de acties als van het traject op zich. Onder andere Buurtsport Antwerpen zal op basis van hun ervaringen Jespo bijstaan en adviseren.

De komende twee jaar zet Jespo in op de langdurige sportparticipatie en verschuift de focus van het project dus van toeleiding naar **behoud van kansarme en allochtone kinderen**. Het huidige participatiebeleid zal worden gecontinueerd, waarbij er nog steeds zal worden ingezet op het bereiken en toeleiden van kinderen uit de doelgroep naar het sportaanbod van Jespo. Ook zal de instroom van vrijwilligers uit de doelgroep een belangrijk aandachtspunt blijven van het project.

Bronnenlijst

- I SCHEERDER, J. en VOS, S., Sportclubs in beeld: Basisrapportering over het Vlaamse Sportclubpanel 2009. Leuven, Katholieke Universiteit Leuven, Departement Beleid en Management in Sport. 2010 (rapport).
- II We zijn met meer dan 500.000 Antwerpenaars. internet. De Nieuwe Antwerpenaar, 15 januari 2012, p.8 (<http://epub01.publitas.com/111/61/#/zoompage/8/>).
- III NOPPE, J. en LODEWIJCKX, E., De gekleurde samenleving: Personen van vreemde herkomst in Vlaanderen. Internet, 26 maart 2012. (<http://aps.vlaanderen.be/nieuwsbrief/nb26-03-12.html>)
- IV 56% kinderen van allochtone afkomst. Internet, Gazet Van Antwerpen, 8 februari 2010. (<http://www.gva.be/regio-antwerpen-stad/antwerpen/56pct-kinderen-van-allochtone-afkomst.aspx>)
- V ROETS, G. en COUSSEE, F. Vrijetijdsbeleving van kinderen in armoede. internet, 15 februari 2011. P. 2-3 (http://www.sociaalcultureel.be/jeugd/onderzoek/vrijetijd_armoede/20110628_vrijetijdsbeleving_armoede_eindrapport.pdf).
- VI THEEBOOM, M. en NOLS, Z., Rapport sportparticipatie Jespo vzw 2007-2010. Brussel, Vrije Universiteit Brussel, Faculteit Lichamelijke Opvoeding & Kinesitherapie (LK), Vakgroep Sportbeleid en Sportmanagement, 2011 (onderzoeksrapport).
- VII 56% kinderen van allochtone afkomst. internet, Gazet Van Antwerpen. 8 februari 2010. (<http://www.gva.be/regio-antwerpen-stad/antwerpen/56pct-kinderen-van-allochtone-afkomst.aspx>)

HOGE SPRONGEN, LAGE DREMPELS

Jespo is de laatste drie jaar explicieter aandacht gaan besteden aan de participatie van de kansengroepen 'mensen in armoede' en 'mensen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond'. Jespo wil een organisatie worden waar er continu aandacht is voor diversiteit en waarbij diversiteit geïntegreerd is in de werking.

Dankzij het participatieproject 'Jespo Spo(o)rt Aan!' heeft Jespo in de praktijk heel wat kennis en ervaring opgedaan met betrekking tot de participatie van kansengroepen aan het sportgebeuren. Het project is een verhaal van vallen én opstaan, van leren, reflecteren en evalueren.

Deze publicatie bundelt alle opgedane ervaringen, blik kritisch terug op het verloop van het project en blikk vooruit naar de nieuwe uitdagingen. Met een aantal bruikbare tips reikt Jespo eveneens een handvat aan voor praktijkmensen om een nieuw of bestaand participatieproject maximale slaagkansen te geven.

Jespo is een laagdrempelige jeugdsportorganisatie met een uitgebreid en gevarieerd omnisportaanbod op initiatieven en recreatieniveau. De organisatie werkt in en in opdracht van de stad Antwerpen en organiseert een wekelijks sportaanbod aanvullend op dat van de traditionele unisportclubs. Het doel is om kinderen en jongeren tussen 3 en 18 jaar kennis te laten maken met een brede waaier aan sporten en hen te laten doorstromen naar de competitieve sportclub. Kinderen die echter op recreatief niveau in georganiseerd verband willen blijven sporten, kunnen nog steeds bij Jespo terecht. Dit is een hiaat in het aanbod in het Vlaamse sportlandschap.

Met steun van de
Vlaamse overheid

